

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1960-1961.

5 JANUARI 1961.

WETSONTWERP

voor economische expansie, sociale vooruitgang
en financieel herstel.

Titel V. — Rust- en overlevingspensioenen
ten laste van de openbare diensten.

Titel VII. — Staatsfiscaliteit.

AANVULLEND VERSLAG NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN ⁽¹⁾, UITGEBRACHT DOOR DE HEER KIEBOOMS.

DAMES EN HEREN,

Naar aanleiding van amendementen door de Regering ingediend op artikelen 113, 114, 115, 116, van het wetsontwerp, werd in kamerzitting van 20 december 1960 besloten dat zij eerst naar de commissie ter bespreking zouden worden verzonden alvorens in openbare zitting te worden behandeld.

⁽¹⁾ Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Martel.

A. — Leden : de heren Barbé, De Saeger, Devillers, Eeckman, Fimmers, Kiebooms, Lamalle, Lavens, Parisis, Saint-Remy, Scheyven, Schot. — Boutet, Denis, De Sweemer, Detiège, Leburton, Merlot, Paque, Tielemans, Van Hoorick. — Grootjans, Piron.

B. — Plaatsvervangers : de heren Counson, Discry, Gillès de Pélichy, Lefère, Posson, Van den Daele. — Cools, Grégoire, Namèche, Mevr. Prince, de heren Van Acker (A.). — Van Doorne.

Zie :

649 (1959-1960) :

— N° 1 : Wetsontwerp.

a) Titel V :

— N° 9, 10, 16 en 22 : Amendementen.

— N° 27 : Verslag.

— N° 31 : Tekst aangenomen door de Commissies.

— N° 36, 42, 44 en 47 : Amendementen.

b) Titel VII :

— N° 6, 7 en 18 : Amendementen.

— N° 28 : Verslag.

— N° 31 : Tekst aangenomen door de Commissies.

— N° 37, 40 en 51 : Amendementen.

Chambre des Représentants

SESSION 1960-1961.

5 JANVIER 1961.

PROJET DE LOI

d'expansion économique, de progrès social
et de redressement financier.

Titre V. — Pensions de retraite et de survie
à charge des services publics.

Titre VII. — Fiscalité d'Etat.

RAPPORT COMPLÉMENTAIRE FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DES FINANCES ⁽¹⁾, PAR M. KIEBOOMS.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le Gouvernement ayant présenté des amendements aux articles 113, 114, 115 et 116 du projet de loi, la Chambre, en sa séance du 20 décembre 1960, a décidé de les renvoyer devant la Commission avant leur discussion en séance publique.

⁽¹⁾ Composition de la Commission :

Président : M. Martel.

A. — Membres : MM. Barbé, De Saeger, Devillers, Eeckman, Fimmers, Kiebooms, Lamalle, Lavens, Parisis, Saint-Remy, Scheyven, Schot. — Boutet, Denis, De Sweemer, Detiège, Leburton, Merlot, Paque, Tielemans, Van Hoorick. — Grootjans, Piron.

B. — Suppléants : MM. Counson, Discry, Gillès de Pélichy, Lefère, Posson, Van den Daele. — Cools, Grégoire, Namèche, Mme Prince, MM. Van Acker (A.). — Van Doorne.

Voir :

649 (1959-1960) :

— N° 1 : Projet de loi.

a) Titre V :

— N° 9, 10, 16 et 22 : Amendements.

— N° 27 : Rapport.

— N° 31 : Texte adopté par les Commissions.

— N° 36, 42, 44 et 47 : Amendements.

b) Titre VII :

— N° 6, 7 et 18 : Amendements.

— N° 28 : Rapport.

— N° 31 : Texte adopté par les Commissions.

— N° 37, 40 et 51 : Amendements.

Uw Commissie vergaderde dan ook op woensdag 21 en donderdag 22 december.

De heer Minister herinnert er aan, als inleiding op zijn amendementen (zie *Stuk* n° 649/36) dat hij beloofd had de Interdepartementale Raad voor syndicaal advies te raadplegen en rekening te houden met de opmerkingen indien deze redelijk waren. De amendementen die hij heeft neergelegd zijn redelijk omdat zij geen weerslag hebben op de algemene structuur van het ontwerp. Het ontwerp heeft hoofdzakelijk tot doel de last der pensioenen in de toekomst dragelijk te maken.

Door het indienen van het amendement op artikel 114 heeft de heer Minister willen vermijden een zware last op de begroting te leggen die zou ontstaan zijn door het groot aantal ingediende aanvragen voor het vervroegd pensioen en de daarmee verband houdende weddelast van het nieuw aan te werven personeel.

Hij is overtuigd dat na aanneming van het amendement de meeste die hun ontslag hebben ingediend, dit weer zullen intrekken.

Art. 113.

Namens de Minister wordt de draagwijdte van artikel 113 toegelicht.

De toestand is thans de volgende, wat het onderwijs betreft: het pensioen mag aangevraagd worden:

- op 65 jaar in het technisch onderwijs van de Staat;
- op 65 jaar in het vrij technisch onderwijs;
- op 65 jaar in het algemeen voor het vrij onderwijs dat op gelijke voet gesteld wordt met het technisch onderwijs in de praktijk;
- op 55 jaar inzake middelbaar en normaal onderwijs van de Staat;
- op 50 jaar inzake lager en bewaarschoolonderwijs, en ook in gemeentelijk technisch onderwijs.

De bedoeling door het amendement op artikel 113 is de gelijkstelling te verwezenlijken tussen al de sectoren van het onderwijs.

Door de goedstemming van dit amendement zou de pensioengerechtigde leeftijd 65 jaar worden voor het technisch onderwijs in de beide sectoren en 60 jaar voor de andere takken van het onderwijs ook in beide sectoren.

Opdat er geen misverstand zou zijn nopens de draagwijdte van het artikel vult de Regering haar tekst aan met wat volgt: « ... indien zij hun hoofdfunctie vervullen, naar de zin van artikel 2 van de wet van 30 januari 1954, in een instelling van bewaarschool-, lager-, middelbaar- of normaal onderwijs ».

Aan een lid dat vraagt of het een volwaardig pensioen is indien men het vraagt op 60 jaar in de bovenbedoelde tekst, antwoordt de Minister dat dit een volwaardig pensioen is waarop geen afhoudingen worden gedaan. De Regering meent dat het amendement door haar voorgesteld een twaalf miljoen per jaar zal kosten.

Het verwezenlijkt de volledige gelijkstelling tussen het officieel en het vrij onderwijs, dit in het kader van het schoolpakt en de wet van 29 mei 1959.

Een lid verdedigt het sub-amendement van de heer De Saeger en consorten (*Stuk* n° 649/42). Dit amendement strekt er toe aan de leerkrachten van het technisch onderwijs de gelijke voordelen toe te kennen als aan de andere takken van het middelbaar onderwijs, zegge de mogelijkheid om pensioen aan te vragen op 60 jaar. Het technisch onderwijs is inderdaad in vele opzichten gelijkgesteld met het middelbaar onderwijs, denken wij bv. aan het technisch handelsonderwijs. Zulks is misschien niet het geval met de praktijk-leraars die gewoonlijk op meer geïnteresseerde leef-

En conséquence, votre Commission s'est réunie le mercredi 21 et le jeudi 22 décembre.

Commentant ses nouveaux amendements (cfr *Doc* n° 649/36), M. le Ministre rappelle sa promesse de consulter le Conseil interdépartemental de consultation syndicale et de tenir compte des observations de celui-ci si elles se révélaient justifiées. Les amendements qu'il a présentés sont raisonnables, puisqu'ils n'entament en rien la structure générale du projet. Celui-ci a pour but essentiel de rendre supportable la charge des pensions à l'avenir.

Par son amendement à l'article 114, M. le Ministre a voulu éviter que le budget ne soit grevé d'une charge trop lourde résultant du grand nombre de demandes introduites pour la pension prématurée et des traitements du nouveau personnel à recruter.

Il est convaincu qu'après l'adoption de l'amendement, la plupart de ceux qui ont donné leur démission la retireront.

Art. 113.

Le Ministre explique la portée de l'article 113.

Actuellement, la situation est la suivante en ce qui concerne l'enseignement: la pension peut être demandée:

- à 65 ans dans l'enseignement technique de l'Etat;
- à 65 ans dans l'enseignement technique libre;
- à 65 ans en général dans l'enseignement libre, qui est assimilé pratiquement à l'enseignement technique;
- à 55 ans dans l'enseignement moyen et normal de l'Etat;
- à 50 ans dans l'enseignement primaire et gardien, ainsi que dans l'enseignement technique communal.

L'amendement à l'article 113 tend à assimiler tous les secteurs de l'enseignement.

L'adoption de cet amendement porterait l'âge de la pension à 65 ans pour l'enseignement technique dans les deux secteurs, et à 60 ans pour les autres branches de l'enseignement, également dans les deux secteurs.

Pour éviter tout malentendu quant à la portée de l'article, le Gouvernement complète son texte par ce qui suit: « ... si elles exercent leur fonction principale au sens de l'article 2 de la loi du 30 janvier 1954 dans un établissement de l'enseignement gardien, primaire, moyen ou normal ».

Un membre ayant demandé s'il s'agit d'une pension complète lorsqu'elle est demandée à l'âge de 60 ans, M. le Ministre répond par l'affirmative, aucune retenue n'étant opérée sur cette pension. Le Gouvernement estime que l'amendement qu'il présente entraînera une dépense d'environ 12 millions par an.

Cet amendement réalise l'assimilation totale entre l'enseignement officiel et l'enseignement libre, et ce dans le cadre du pacte scolaire et de la loi du 29 mai 1959.

Un membre défend le sous-amendement de M. De Saeger et consorten (*Doc.* n° 649/42). Cet amendement a pour objet d'accorder au personnel enseignant de l'enseignement technique des avantages identiques à ceux qui sont accordés aux autres secteurs de l'enseignement moyen, notamment la faculté de demander la pension à l'âge de 60 ans. L'enseignement technique est en effet, à de nombreux égards, assimilé à l'enseignement moyen; citons par exemple l'enseignement commercial technique. Il n'en est peut-être pas ainsi des professeurs des cours pratiques, qui

tijd in dienst treden. Nochtans meent het lid dat de eenheidswet niet zo strak is dat men bewuste regeling niet zou kunnen toelaten.

Een ander lid steunt dit amendement zeggende dat het ligt in de lijn van de hervorming van de Staatspensioenen.

In het technisch onderwijs bestaan op dit ogenblik zeer grote verschillen, zo namelijk in sommige gemeenten kan men in deze tak op 50 jaar op pensioen gaan, in sommige provinciale instellingen weer op een andere datum vastgesteld volgens het reglement, en dan in de Staat op 65 jaar.

In het verleden heeft men herhaaldelijk aangedrongen op een gelijkshakeling van de pensioensvoorwaarden in het technisch onderwijs met deze die in de andere sectoren aanwezig zijn. Telkens werd de zaak verwezen naar een algemene regeling van het pensioenstelsel. Het lid meent dat de financiële weerslag niet zeer groot zal zijn. Er zullen steeds leraars langer in dienst blijven dan 60 jaar omdat hun pensioen met 45sten wordt berekend en zij er dus geen belang bij hebben vervroegd pensioen te vragen.

Een lid meent dat door de amendering de teksten steeds duisterder worden. Daar bovendien stakingen zijn ontstaan vraagt hij dat heel de tekst zou worden gelicht uit het ontwerp en later besproken als de rust is weergekeerd.

Een ander lid steunt het voorgaande argument en voegt eraan toe dat, vermits er geen onmiddellijk financiële weerslag is, het er niet op aankomt nog enkele jaren te wachten. Voor het overige zal dit lid het amendement De Saeger steunen.

Een ander lid verzet zich tegen het lichten van dit gedeelte van het ontwerp zeggende dat dit een abdicatie vanwege regering en parlement zou betekenen en een groot argument aan de hand doen tot aanmoediging van de fascistische stromingen.

Het voorstel tot verdaging van de hele titel V wordt verworpen met 5 tegen 12 stemmen.

Een lid zegt dat het niet gemakkelijk is klaar te zien in de opeenvolgingen van teksten die hier reeds zijn behandeld. De amendementen van de Regering bevatten een nieuwe toegeving en het lid kan zich niet ontdoen van de indruk dat er met een zekere lichtzinnigheid wordt te werk gegaan. Het lid onderlijnt dat voor het officieel onderwijs in 't algemeen de pensioengerechtigde leeftijd op 60 jaar was vastgesteld, terwijl deze voor het vrij onderwijs op 65 jaar was vastgesteld. Voor dit laatste gaat het een verbetering betekenen vermits zij ook op 60 jaar in de sector van het technisch onderwijs op pensioen zullen kunnen gaan. Daar komt echter bij dat het Rijkstechnisch onderwijs nog maar in zijn beginstadium is, terwijl het vrij technisch onderwijs reeds zeer is uitgebreid. Heeft de Regering zich wel goed rekenschap gegeven van de financiële weerslag van deze maatregel? Kan de heer Minister de budgettaire beraming daarvan cijferen? Indien het wordt aangenomen zullen zeer vele leraren van het technisch onderwijs uit de vrije sector een vervroegd pensioen aanvragen.

De heer Minister onderlijnt het verschil tussen de amendementen van de Regering en dit van de heer De Saeger. Zoals hij reeds vroeger heeft verklaard moeten de amendementen, om aanvaard te kunnen worden in de geest van de wet, voldoen aan twee voorwaarden:

1° geen budgettaire weerslag hebben op de begroting van 1961;

2° beantwoorden aan het saneringsplan waarbij wijzigingen aan het pensioenstelsel voor de toekomst worden voorbereid.

entrent généralement en fonction à un âge plus avancé. Le membre estime néanmoins que la loi unique n'est pas rigide au point de ne pas permettre le régime en question.

Un autre membre appuie cet amendement en déclarant que celui-ci s'inscrit dans la réforme des pensions de l'Etat.

De grandes divergences existent actuellement dans l'enseignement technique; c'est ainsi, notamment, que dans certaines communes la pension peut être demandée à 50 ans dans ce secteur; dans certaines institutions provinciales à une autre date d'après le règlement, et à l'Etat à 65 ans.

Dans le passé, il a été insisté à plusieurs reprises sur la nécessité d'assimiler les conditions de pension dans l'enseignement technique et celles existant dans les autres secteurs. Chaque fois on a renvoyé la question à la revision du régime des pensions. Le membre estime que la répercussion financière ne sera pas très importante. Il y aura toujours des professeurs qui resteront en fonction au-delà de 60 ans parce que leur pension est calculée par 45es et qu'ils n'ont, dès lors, aucun intérêt à demander la pension prématurée.

Un membre pense que les amendements rendent les textes de plus en plus confus. En outre, des grèves ayant éclaté, il demande que l'ensemble du texte soit supprimé dans le projet pour être examiné dès que le calme sera revenu.

Un autre membre appuie cet argument étant donné qu'il n'y a pas de répercussion financière immédiate, et que dès lors qu'importe-t-il d'attendre quelques années. Ce membre se rallie en outre à l'amendement de M. De Saeger.

Un autre membre s'oppose à la suppression de cette partie du projet, en déclarant que ce serait une abdication du Gouvernement et du Parlement et qui ne ferait qu'encourager les tendances fascistes.

La proposition d'ajournement de l'ensemble du titre V est rejetée par 12 voix contre 5.

Un membre déclare qu'il n'est pas aisé de se retrouver dans la succession des textes que la Commission a déjà examinés. Les amendements du Gouvernement contiennent une nouvelle concession, et ce membre a l'impression que l'on procède avec une certaine légèreté. Le membre souligne que d'une manière générale l'âge de la pension était fixé à 60 ans dans l'enseignement officiel et à 65 ans dans l'enseignement libre. Celui-ci connaît donc une amélioration, puisque le personnel de l'enseignement technique libre pourra également demander la pension à 60 ans. Notons en outre, que l'enseignement technique officiel n'en est qu'à ses débuts, alors que l'enseignement technique libre s'est déjà fortement développé. Le Gouvernement s'est-il rendu compte de la répercussion financière de cette mesure? M. le Ministre est-il en mesure d'en chiffrer les prévisions budgétaires? Si l'amendement est adopté, de très nombreux professeurs de l'enseignement technique libre demanderont la pension prématurée.

M. le Ministre attire l'attention sur la différence entre les amendements du Gouvernement et l'amendement de M. De Saeger. Ainsi qu'il l'a déjà déclaré antérieurement, les amendements doivent, pour pouvoir être admis dans l'esprit de la loi, satisfaire à deux conditions:

1° n'avoir aucune répercussion budgétaire sur le budget de 1961;

2° être conformes au plan d'assainissement qui comporte pour l'avenir des modifications au régime des pensions.

De nieuwe tekst van artikel 114 bereikt hetzelfde doel als het vroegere, namelijk een rem te zijn tegen de vroegtijdige pensioenaanvraag.

Budgettair, verklaart hij, zal de weerslag van het amendement niet groot zijn, doch de openbare besturen doen ontsnappen aan de gevolgen van de massale ontslagnemingen die op dit ogenblik zijn ingediend en waarvan de budgettaire gevolgen onmiddellijk zeer groot zullen zijn.

Iets anders is het amendement van de heer De Saeger waarbij een grondige herziening aan het pensioenstelsel in de grote tak van het technisch onderwijs wordt aangebracht.

Het doel van de eenheidswet was in twee welbepaalde sectoren verandering te brengen, nl. :

a) in deze van de Kas voor Weduwen en Wezen waar een bestendig deficit aanwezig was, wat men wegwerken moet, en

b) men wil een rem opstellen voor de vroegtijdige pensioenen die een te grote last voor de Staat betekenen.

De heer Minister beweert niet dat het amendement van de heer De Saeger onredelijk is. Hij moet het echter eerst voor advies voorleggen aan zijn collega van Openbaar Onderwijs. Hij onderlijnt dat er heel wat verschillen bestaan inzake technisch onderwijs. Sommige takken leunen aan bij het hoger onderwijs, zo de hogere handelsscholen, andere leunen meer aan bij het middelbaar onderwijs. Het amendement van de heer De Saeger is schijnbaar eenvoudig, maar de heer Minister kan er zich niet over uitspreken. De budgettaire gevolgen zullen waarschijnlijk niet zeer groot zijn, daar de berekening van het pensioen in het technisch onderwijs gerekend wordt op 60sten van hun wedde en de benoeming in vele gevallen op latere leeftijd geschiedt. De heer Minister stelt echter de voorafgaandelijke vraag of het amendement, in het kader van de eenheidswet, wel ontvankelijk is ?

Aan een lid wordt geantwoord dat de voorgestelde regeling betrekking heeft op het gemeentelijk en het provinciaal technisch onderwijs. De pensioengerechtigde leeftijd zou dus voor de universiteit in principe op 70 jaar, voor het technisch onderwijs op 65 jaar, en voor het middelbaar-lager- en normaalonderwijs op 60 jaar vastgesteld zijn.

Een ander lid is van mening dat de budgettaire weerslag niet groot kan zijn en dat men moet streven naar de gelijk-schakeling van het onderwijs, daar waar dit mogelijk is.

Daarop meent een lid dat de vraag moet onderzocht of het amendement geen weerslag heeft op het schoolpakt. Het stelt voor advies te vragen aan de commissie voor de uitvoering van het schoolpakt.

Deze gedachte wordt door een ander lid bijgetreden.

Daarop verklaart een ander lid dat, indien men deze consultatie vroeger had gedaan, men denklijk beter werk zou hebben verricht. Hij vraagt bovendien dat het advies van de Interdepartementale Raad zou worden gevoegd bij het verslag. De Regering heeft het officieel gevraagd, wij hebben het recht er ook officieel kennis van te krijgen. Het lid dient daartoe een voorstel in.

Wat dit laatste punt betreft meent de heer Minister dat er een principiële kwestie wordt gesteld die veruit de draag-wijdte van het debat overschrijdt. Het gaat hier over een tekst van een wetsontwerp waarvoor de Regering niet verplicht is het advies van de Interdepartementale Raad te vragen. Dit is wel verplichtend voor koninklijke besluiten. Bovendien kennen de meeste leden dit advies want het werd door de betrokkenen zelf op brede schaal verspreid.

Een lid meent dat men toch een onderscheid moet maken tussen de feitelijke kennis van een advies en de mededeling op wettelijke wijze van een officieel stuk.

Le nouveau texte de l'article 114 aboutit au même résultat que le texte antérieur, notamment freiner les demandes de pension prématurée.

Du point de vue budgétaire, il déclare que l'amendement n'aura pas une répercussion considérable, mais qu'il évite aux administrations publiques les conséquences des démissions massives qui sont présentées en ce moment et dont les effets budgétaires seront pour l'immédiat très importants.

Il n'en est pas ainsi de l'amendement de M. De Saeger, qui apporte une revision fondamentale au régime de pension dans le grand secteur de l'enseignement technique.

La loi unique avait pour objet d'apporter des modifications dans deux secteurs bien déterminés, à savoir :

a) celui de la Caisse des Veuves et Orphelins où il y avait un déficit permanent que l'on entend résorber, et

b) freiner les pensions prématurées, qui constituent une charge trop lourde pour l'Etat.

Le Ministre ne prétend pas que l'amendement de M. De Saeger ne soit pas raisonnable, mais il est tenu de le soumettre d'abord à l'avis de son collègue de l'Instruction Publique. Il souligne qu'il existe de nombreuses divergences en matière d'enseignement technique. Certaines branches se rattachent à l'enseignement supérieur, par exemple les instituts supérieurs de commerce, tandis que d'autres se rattachent davantage à l'enseignement moyen. L'amendement de M. De Saeger semble tout simple, mais le Ministre ne peut pas se prononcer à son sujet. La répercussion budgétaire ne sera probablement pas très grande, le calcul de la pension dans l'enseignement technique se faisant par soixantièmes du traitement et la nomination n'ayant lieu souvent qu'à un âge avancé. Le Ministre pose cependant la question préalable de savoir si l'amendement est recevable dans le cadre de la loi unique ?

Il est répondu à un membre que le régime proposé concerne l'enseignement technique communal et provincial. En principe, l'âge de la pension serait donc fixée à 70 ans pour l'université, à 65 ans pour l'enseignement technique et à 60 ans pour l'enseignement moyen, inférieur et normal.

Un autre membre estime que la répercussion budgétaire ne peut pas être considérable et qu'il y a lieu de poursuivre l'assimilation de l'enseignement dans toute la mesure du possible.

A ce propos, un membre estime qu'il y a lieu d'examiner si l'amendement n'a pas de répercussion sur le pacte scolaire. Il propose de demander l'avis de la commission chargée de l'exécution du pacte scolaire.

Un autre membre se rallie à cette opinion.

Un autre membre déclare ensuite qu'on aurait vraisemblablement fait du meilleur travail si l'on avait procédé plus tôt à cette consultation. Il demande en outre que l'avis du Conseil interdépartemental soit annexé au rapport. Cet avis ayant été demandé officiellement par le Gouvernement, nous avons le droit d'en être informés officiellement. Le membre dépose une proposition en ce sens.

En ce qui concerne ce dernier point, le Ministre estime qu'il s'agit d'une question de principe qui dépasse de loin la portée du débat. Il s'agit ici d'un texte de projet de loi pour lequel le Gouvernement n'est pas obligé de demander l'avis du Conseil interdépartemental. Cet avis est obligatoire pour les arrêtés royaux. D'autre part, la plupart des membres connaissent cet avis, les intéressés eux-mêmes l'ont diffusé sur une large échelle.

Un membre estime cependant qu'il faut faire une distinction entre la connaissance de fait d'un avis et la notification légale d'un document officiel.

Het lid onderlijnt dat men twee zaken moet uiteenhouden nl. enerzijds het feit dat de Regering onderhandeld heeft met afgevaardigden van de syndicaten van het personeel, en anderzijds dat de Regering op een bepaald ogenblik positie kiest en amendementen indient. Wij wensen te weten welke de inhoud van de besprekingen is geweest en in welke mate de amendementen aan deze besprekingen beantwoorden. Indien er geen verplichting is in rechte deze adviezen bij het verslag te voegen, dan heeft de Commissie toch het recht een wens uit te spreken dat dit zou geschieden. Het lid stelt dan ook voor dat de Commissie de wens zou uiten officieel mededeling te krijgen van de uitgebrachte adviezen. De heer Minister antwoordt dat in feite de zaken anders gaan dan het lid het zich voorstelt. De heer Minister heeft de afgevaardigden officieel bijeengeroepen. Hijzelf heeft de besprekingen niet bijgewoond, maar zijn ambtenaren hebben hem daarover verslag uitgebracht. Dit verslag bevat een heel deel bemerkingsen waaraan de heer Minister zich heeft geïnspireerd om zekere amendementen te formuleren. Dan heeft hij de afgevaardigden opnieuw samengeroepen en hun de amendementen die hij had voorbereid, voorgelegd.

Het lid dringt aan op stemming van zijn voorstel; het wordt verworpen met 6 tegen 12 stemmen.

Daarop vraagt een ander lid dat het artikel 113 zou verzonden worden voor advies naar de Commissie voor advies van het schoolpakt.

De heer Minister erkent dat zijn amendement en dat van de heer De Saeger niet is voorgelegd geweest aan de Commissie voor advies van het schoolpakt. Hij meende dat de Commissie unaniem akkoord zou geweest zijn over zijn voorstel. Aangezien dit niet het geval is trekt hij zijn amendement in met de bedoeling het voor te leggen aan de Commissie voor advies van het schoolpakt en legt de belofte af later het probleem van de gelijkschakeling der pensioensgerechtigde leeftijden door een aparte wet te zullen regelen.

Daar het lid dat de verzending van het hele artikel 113 vroeg, ook van de oude tekst zonder het amendement, aandringt, verzet de heer Minister zich daartegen, met te zeggen dat aan de statuten van het onderwijs door de oorspronkelijke tekst van artikel 113 niets wordt veranderd.

De heer Minister doet opmerken dat, aangezien artikel 113 gestemd is door de Commissie, het niet mogelijk is dit artikel uit het ontwerp te lichten om het te onderwerpen aan de Adviescommissie van het schoolpakt. Dit is alleen nog mogelijk voor zijn amendement zoals hij het ingediend heeft in het stuk n° 649/36.

Daarop neemt het lid het amendement van de Regering (Stuk n° 649/36) op artikel 113 voor zijn rekening en vraagt dat er zou over gestemd worden.

Een lid betwist de regelmatigheid van het overnemen van dit amendement, daar het niet in publieke zitting werd ingediend.

De Commissie besluit nochtans over het overgenomen amendement te zullen stemmen teneinde alle misverstand uit de weg te ruimen.

Een lid verklaart dat hij tegen het amendement zoals het nu wordt overgenomen zal stemmen, maar het rekent erop dat de Regering de Commissie van het schoolpakt zal raadplegen over dit amendement.

Daarop wordt tot de stemming overgegaan en het overgenomen amendement wordt verworpen met 6 tegen 12 stemmen.

Daardoor verviel tevens het sub-amendement van de heer De Saeger.

Le membre souligne qu'il faut distinguer deux choses, à savoir, d'une part, que le Gouvernement a négocié avec des délégués des syndicats du personnel, et, d'autre part, qu'à un moment donné le Gouvernement prend position et présente des amendements. Nous voulons savoir quel a été l'objet des négociations en question et dans quelle mesure les amendements répondent auxdites négociations. S'il n'existe pas en droit d'obligation d'annexer ces avis au rapport, la Commission a cependant le droit d'exprimer un vœu dans ce sens. Le membre propose dès lors que la Commission exprime le vœu de recevoir officiellement notification des avis émis. Le Ministre répond qu'en fait les choses se passent autrement que ne le pense le membre. Le Ministre a convoqué officiellement les délégués. Il n'a pas assisté personnellement aux négociations, mais ses fonctionnaires lui ont fait rapport à ce sujet. Ce rapport comprend un grand nombre d'observations dont le Ministre s'est inspiré en vue de formuler certains amendements. Ensuite, il a convoqué à nouveau les délégués pour leur soumettre les amendements qu'il avait préparés.

Le membre insiste pour qu'il soit procédé au vote; sa proposition est rejetée par 12 voix contre 6.

Un autre membre demande ensuite que l'article 113 soit renvoyé pour avis à la Commission consultative du pacte scolaire.

Le Ministre reconnaît que son amendement et celui de M. De Saeger n'ont pas été soumis à la Commission consultative du pacte scolaire. Il croyait que sa proposition aurait rencontré l'accord unanime de la Commission. Comme il n'en a pas été ainsi, il retire son amendement dans l'intention de le soumettre à la Commission consultative du pacte scolaire et il promet de régler ultérieurement par une loi distincte le problème de l'assimilation des âges de la retraite.

Le membre qui a demandé le renvoi de tout l'article 113, même de l'ancien texte sans l'amendement, insistant encore, le Ministre s'y oppose en disant que le texte initial de l'article 113 ne modifie en rien les statuts de l'enseignement.

Le Ministre fait observer que l'article 113 étant voté en Commission, il n'est pas possible de détacher cet article du projet pour le soumettre à la Commission consultative du pacte scolaire. Cette procédure n'est plus possible que pour son amendement tel qu'il l'a présenté dans le document n° 649/36.

Le membre reprend alors l'amendement du Gouvernement (Doc. n° 649/36) à l'article 113 et demande qu'il soit voté sur cet amendement.

Un membre conteste la régularité de la reprise de cet amendement, celui-ci n'ayant pas été présenté en séance publique.

La Commission décide cependant de voter sur l'amendement repris en vue de dissiper tout malentendu.

Un membre déclare qu'il votera contre l'amendement, tel qu'il est repris maintenant, mais il espère que le Gouvernement consultera la Commission du pacte scolaire au sujet de cet amendement.

Il est procédé ensuite au vote et l'amendement repris est rejeté par 12 voix contre 6.

A la suite de ce vote le sous-amendement de M. De Saeger tombe.

Art. 114.

De heer Minister licht de draagwijdte van het artikel toe. Er dienen drie gevallen te worden onderscheiden :

1° De agenten die nu pas in dienst treden; voor hen is de nieuwe regeling van toepassing;

2° de agenten die in dienst zijn en op 31 december 1960 de voorwaarden vervullen om volgens het oud regime op pensioen te kunnen gaan. Zij mogen het oud regime invoeren en zullen dus geen afhoudingen op hun pensioen ondergaan;

3° de agenten die in dienst zijn, maar die op die datum niet de voorwaarden vervullen om op pensioen te gaan. Zij kunnen vervroegd op pensioen gaan op basis van het oude regime; maar zullen dan een afhouding van 7 % ondergaan, te storten aan de Kas voor Weduwen en Wezen.

Een lid onderlijnt dat dit amendement waarschijnlijk te laat zal komen, daar reeds in verscheidene gemeenten de pensioenaanvragen zijn aanvaard geworden.

Het vindt dat de Regering nog niet ver genoeg gaat en vraagt dat met splitsing zou worden gestemd.

Daarop heeft de stemming plaats. Paragraaf 1 wordt met eenparigheid aangenomen, § 2, eerste lid met eenparigheid aangenomen, tweede en derde lid aangenomen met 11 tegen 1 stemmen en 1 onthouding; vierde lid eenparig aangenomen. Een lichte wijziging wordt aangebracht aan § 3. Deze zal als volgt luiden : « De opbrengst van deze vermindering is bestemd voor de financiering der overlevingspensioenen ». § 3 aldus geformuleerd wordt eenparig aangenomen.

Het geheel van het amendement op artikel 114 wordt aangenomen met 12 stemmen tegen één.

Art. 115.

Dit amendement strekt tot vrijwaring van de regel, dat geen voorlopige benoemingen in de rechterlijke orde volgens de Grondwet mogelijk zijn. Het wordt met algemene stemmen aanvaard.

Art. 116.

De heer Minister licht de draagwijdte van het amendement op artikel 116 toe.

De bedoeling is de verhoging van de afhoudingen op de wedde wat soepeler te maken. Daartoe heeft hij twee categorieën voorgesteld, nl. degenen die een wedde genieten tot 72 000 frank en degenen die een wedde genieten hoger dan 72 000 frank. Voor de eerste zal de afhouding vanaf 1 januari 1961 6 % bedragen, vanaf 1 januari 1962 6,5 % en vanaf 1 januari 1963 7 %. Voor de reeks der wedden boven de 72 000 frank zullen deze cijfers respectievelijk 6,5, 7 en 7,5 % bedragen.

In § 3 heeft het amendement dan nog een soepeler regeling voorgesteld voor die gemeenten waar geen bijdragen werden geëist voor de Kas van Weduwen en Wezen. Daar zal de afhouding geschieden met jaarlijkse schijven van 1,5 % vanaf 1 januari 1961 af tot zij de bedragen bereiken die in § 2 voorzien zijn.

In § 4 wordt de gelijkstelling voor de berekening van de weduwenpensioenen voor alle sectoren doorgevoerd, met uitzondering nochtans van een minimumpensioen van 43 % voor de eerste 33 jaren voor de weduwen van militairen van lagere rang of van leden niet-officieren van het

Art. 114.

Le Ministre explique la portée de l'article. Il y a lieu de distinguer trois cas :

1° les agents qui entrent en service maintenant et qui tombent sous l'application du nouveau régime;

2° les agents en service et qui, au 31 décembre 1960, remplissent les conditions pour être admis à la pension suivant l'ancien régime. Ils peuvent invoquer l'ancien régime et ne subiront donc pas de retenues sur leur pension;

3° les agents en service, mais qui ne remplissent pas, à cette date, les conditions de mise à la pension. Ils peuvent demander la pension prématurée sur la base de l'ancien régime, mais ils subiront dans ce cas une retenue de 7 %, à verser à la Caisse des Veuves et Orphelins.

Un membre observe que cet amendement viendra probablement trop tard, étant donné que dans plusieurs communes, les demandes de pension ont déjà été acceptées.

Il estime que le Gouvernement ne va pas encore assez loin et demande que le vote soit scindé.

L'amendement est ensuite mis aux voix. Le § 1 est adopté à l'unanimité; au § 2, le premier alinéa est adopté à l'unanimité, les deuxième et troisième alinéas sont adoptés par 11 voix contre 1 et 1 abstention, le quatrième alinéa est adopté à l'unanimité. Une légère modification est apportée au § 3, qui sera donc libellé comme suit : « § 3. Le produit de cette réduction est affecté au financement des pensions de survie ». Le § 3, ainsi modifié, est adopté à l'unanimité.

L'ensemble de l'amendement à l'article 114 est adopté par 12 voix contre 1.

Art. 115.

Cet amendement n'a d'autre objet que de sauvegarder la règle que des nominations temporaires dans l'ordre judiciaire ne sont pas possibles en vertu de la Constitution. Cet amendement est adopté à l'unanimité.

Art. 116.

M. le Ministre explique la portée de l'amendement à l'article 116.

Cet amendement a pour but d'assouplir l'augmentation des retenues sur les traitements. A cette fin, M. le Ministre a proposé deux catégories, à savoir : les personnes jouissant d'un traitement de 72 000 francs et moins, d'une part, et les personnes jouissant d'un traitement supérieur à 72 000 francs, d'autre part. Pour les premières, la retenue sera de 6 % à partir du 1er janvier 1961, de 6,5 % à partir du 1er janvier 1962 et de 7 % à partir du 1er janvier 1963. Ces montants seront respectivement de 6,5, 7 et 7,5 % pour la catégorie des traitements au-dessus de 72 000 francs.

Le § 3 de l'amendement prévoit un régime plus souple lorsqu'il s'agit de communes où aucune cotisation n'est exigée au profit de la Caisse des Veuves et Orphelins. Les retenues y seront opérées par tranches annuelles de 1,5 % à partir du 1er janvier 1961, jusqu'à ce qu'elles atteignent les taux fixés au § 2.

Au § 4, l'assimilation pour le calcul des pensions de veuves est instaurée dans tous les secteurs, sauf toutefois pour la pension minimum de 43 % pour les 33 premières années au profit des veuves de militaires de rang subalterne ou de membres non-officiers du corps de la gendarmerie

rijkswachtkorps wanneer de overleden echtgenoot vóór 1 januari 1936, heeft bijgedragen tot de Voorzorgskassen.

Een lid is niet akkoord met de bepaling van § 3. Het vindt het ritme van de verhoging der afhoudingen te snel. Het zal een amendement indienen.

Tijdens deze bespreking wordt de Commissie in kennis ervan gesteld dat de Kamer gevraagd heeft de beraadslagingen stop te zetten.

Daarop wordt de vergadering geheven te 14 u 45.

Ze herneemt echter donderdag 22 december te 10 u 30.

Een lid tekent protest aan tegen de behandeling van de artikelen 114 en 115 in afwezigheid van de oppositie. Hij heeft vernomen dat de Eerste-Minister een belofte zou gedaan hebben aan de Voorzitter van de Christelijke Spoormannen dat de afhouding van de 7 % niet zou spelen voor het spoorwegpersoneel. Mocht zulks het geval zijn, dan zouden andere amendementen dienen neergelegd door de oppositie om een zelfde regime voor andere pensioengerechtigden tot stand te brengen.

De heer Minister van Financiën verzekert dat hij van zijn collega van Verkeerswezen vernomen heeft dat deze geen amendementen zou indienen.

Een lid licht de amendementen toe door de heer Saint-Remy ingediend (zie *Stuk* n° 649/44).

Het eerste lid is een louter verbetering van de tekst.

Het tweede gedeelte strekt ertoe een maatregel te treffen ten voordele van de weduwen van onderofficieren, maatregel die analogisch is met wat wordt voorzien in het nieuwe amendement op artikel 114. Daar waar men in het begin de referentie van tien jaar had voorzien om te kunnen genieten van de oude pensioenregeling had men een ruwe schatting gemaakt die thans wordt opgegeven voor een andere referentie waarmee het lid het niet eens is. Hij onderlijnt dat de onderofficieren die na 1936 in dienst zijn gekomen ook de wettige hoop koesterden dat hun weduwen de 43 % pensioen zouden genieten.

Op dit ogenblik vervoegt de heer Segers, Minister van Verkeerswezen zich bij de Commissie.

Op de vraag van het lid wat er met de afhouding van 7 % op de wedde van het spoorwegpersoneel gaat geschieden antwoordt de heer Minister wat volgt: « In verband met de toepassing bij de N.M.B.S. van de afhouding van 7 % voorzien bij artikel 114, dient rekening gehouden te worden met een speciale toestand. Bij gelegenheid van de herziening der weddeschalen, einde 1958, heeft men inderdaad bij de spoorwegen een regime ingevoerd van « getrouwheidstoelage », dat, onder een andere vorm dan deze nu voorzien in het wetsontwerp, de spoorwegbedienden moest aanzetten in dienst te blijven tot de ouderdom van 65 jaar.

» Voor zover hieraan wordt voldaan, wordt deze getrouwheidstoelage in aanmerking genomen voor de berekening van het pensioen. Indien evenwel het personeelslid op rust wordt gesteld vóór bedoelde ouderdomsgrens, dan wordt het pensioen berekend op basis van een inkomen dat lager ligt dan dit waarvan hij genoot in actieve dienst.

» Het pensioen wordt dus reeds verminderd met een percentage dat veranderlijk is volgens de categorie waartoe het personeelslid behoort.

» In die omstandigheden, is het normaal de twee verminderingen — deze die nu reeds wordt toegepast en deze voorzien in het wetsontwerp — niet samen te voegen. Anderzijds mag evenwel de vermindering van het pensioen nooit kleiner zijn dan 7 % ».

si le conjoint, décédé avant le 1er janvier 1936, a versé des cotisations aux Caisses de prévoyance.

Un membre n'est pas d'accord avec la disposition du § 3. Il estime trop rapide le rythme d'augmentation des retenues. Il présentera un amendement.

Au cours de cette discussion la Commission est informée que la Chambre a demandé d'arrêter les délibérations.

Sur ce, la séance est levée à 14 h 45.

Toutefois elle est reprise le jeudi 22 décembre, à 10 h 30.

Un membre proteste contre l'examen des articles 114 et 115 en l'absence de l'opposition. Il a appris que le Premier Ministre aurait promis au Président de l'Association des Cheminots chrétiens que la retenue de 7 % ne serait pas appliquée au personnel des chemins de fer. S'il en était ainsi, l'opposition devrait présenter d'autres amendements en vue d'instaurer un régime identique pour les autres pensionnés.

M. le Ministre des Finances déclare avoir appris de son collègue des Communications que celui-ci ne présenterait pas d'amendements.

Un membre commente les amendements présentés par M. Saint-Remy (cfr *Doc.* n° 649/44).

Le premier alinéa constitue une simple rectification du texte.

La seconde partie tend à instaurer une mesure en faveur des veuves de sous-officiers, mesure analogue à celle que prévoit le nouvel amendement à l'article 114. Alors qu'initialement était prévue une référence de dix années pour pouvoir bénéficier de l'ancien régime de pension, on avait établi une évaluation globale à laquelle on renonce à présent au profit d'une autre référence, avec laquelle le membre n'est pas d'accord. Il souligne que les sous-officiers entrés en service après 1936, espéraient également que leurs veuves pourraient bénéficier de la pension au taux de 43 %.

A ce moment, M. Segers, Ministre des Communications, se joint à la Commission.

Un membre ayant demandé ce qu'il adviendra de la retenue de 7 % sur le traitement du personnel des chemins de fer, M. le Ministre répond comme suit: « En ce qui concerne l'application à la S.N.C.B. de la retenue de 7 % prévue à l'article 114, il y a lieu de tenir compte d'une situation spéciale. En effet, lors de la revision barémique, fin 1958, le régime de « prime de fidélité » a été introduit aux chemins de fer, qui, sous une forme différente de celle prévue par le présent projet de loi, devait inciter les employés des chemins de fer à rester en fonction jusqu'à l'âge de 65 ans.

» Dans la mesure où cette condition est remplie, la prime de fidélité est prise en considération pour le calcul de la pension. Toutefois, si l'agent est mis à la pension avant la limite d'âge précitée, la pension est calculée sur la base d'un revenu inférieur à celui dont il bénéficiait en service actif.

» En conséquence, la pension est déjà réduite d'un pourcentage qui diffère d'après la catégorie à laquelle appartient l'agent.

» Dans ces conditions, il est normal de ne pas additionner les deux réductions — celle qui est déjà appliquée et celle qui est prévue par le projet de loi. D'autre part, la réduction ne peut toutefois jamais être inférieure à 7 % ».

Daarna verdedigt het lid opnieuw de amendementen van de heer Saint-Remy. In 1936 werden de Kassen voor Weduwen- en Wezenpensioenen versmolten. De Kas van de Onderofficieren stond er beter voor dan de Kas voor de Officieren, zodat de bijdragen van de eerste nog gediend hebben tot financiering van de pensioenen van de weduwen der hogere officieren.

Dit is één van de redenen waarom aan de weduwen van de onderofficieren het voordeel van de 43 % werd verleend, ook voor diegenen wier man eerst na 1936 heeft bijgedragen. Iemand die dus dienst nam na 1936 als onderofficier, kon er op rekenen dat zijn weduwe zou genieten van bewust voordeel.

Terwijl nu voor alle categorieën van gepensioneerden de voordelen die zij hebben verworven behouden blijven en enkel wijzigingen voor de toekomst worden voorzien, worden de gewettigde verwachtingen van $\pm$ 40 000 onderofficieren over het hoofd gezien voor wat het pensioen der weduwen betreft.

Daarop wordt namens de Minister, een historiek van de kassen voor weduwen en wezen gegeven.

Het blijkt onontbeerlijk een klein geschiedkundig overzicht te maken betreffende de zogenoemde « weduwen- en wezenkassen », die in het jaar 1936 werden versmolten.

De eerste van deze kassen, de Kas der Officieren, die werd opgericht op 14 januari 1815 bij een besluitwet van de Soevereine Prins der Nederlanden, is de oudste. Zij bleef onder een empirisch stelsel in voege tot in het jaar 1922. Op dat ogenblik werd er reeds vastgesteld dat zij een tekort boekte — in die tijd zeer belangrijk, vermits het ging om 57 miljoen — alhoewel de bijdragen gestort door de aangesloten officieren groter waren dan de voordelen die hun door de Kas werden toegekend.

De Kas der Rijkswacht, ingesteld in 1888 op een even zo empirische grondslag, bleef bestaan tot op het tijdstip dat de kassen voor weduwenpensioenen een wijziging ondergingen voor de militaire sector, waarvan hierna sprake.

Artikel 30 van de wet van 21 juli 1844 op de burgerlijke- en kerkelijke pensioenen voorzag dat de kassen, die overeenkomstig deze wet zouden opgericht worden, uitsluitend dienden gevormd « door middel van kortingen op jaarwedden en toelagen. In geen geval zullen ze door de openbare Schatkist ondersteund worden ».

Krachtens deze wetsbepalingen werden door de onderscheidene ministeriële departementen, of onderverdelingen ervan, een aantal kassen opgericht.

Er bestonden er 11 op de datum der versmelting.

Zo dit punt in herinnering wordt gebracht, is het omdat het op klare en duidelijke wijze aantoonde dat de wetgever destijds de wil heeft uitgedrukt dat de kassen op zichzelf dienden te bestaan. Zij konden dit alléén door of wel de bijdragen, of wel het bedrag en de voorwaarden van toekenning van het pensioen aan te passen.

Wat er ook van zij, er dient opgemerkt dat de opgerichte kassen zeer verschillende regimes hadden wat de bijdragen betrof, vermits deze van 2,5 % in sommige kassen en, in sommige gevallen, opliepen tot 9 % in andere kassen, en wel om aan speciale toestanden het hoofd te kunnen bieden. Sommige van deze afhoudingen waren tijdelijk maar andere waren voor de ganse loopbaan gestabiliseerd.

De rustpensioenen en zelfs de overlevingspensioenen, door de kassen toegekend, waren ook onderworpen aan afhoudingen waarvan het percentage verschildte naar gelang van de kas.

Wat de voorwaarden van toekenning en het bedrag van het pensioen betrof, was er soms 5 jaar aansluiting vereist, soms 3 jaar, maar het basispensioen voor 10 jaar bijdrage

Le membre défend ensuite à nouveau les amendements de M. Saint-Remy. En 1936, les Caisses des Veuves et Orphelins ont été fusionnées. La situation de la Caisse des Sous-Officiers était plus favorable que celle de la Caisse des Officiers, de sorte que la contribution de la première a en définitive servi au financement des pensions des veuves des officiers supérieurs.

C'est l'une des raisons pour lesquelles le bénéfice des 43 % a été accordé aux veuves des sous-officiers, même à celles dont le mari n'a contribué qu'après 1936. Par conséquent, celui qui était entré en service comme sous-officier après 1936, pouvait être certain que sa veuve bénéficierait de cet avantage.

Alors que pour toutes les catégories de pensionnés les avantages acquis sont maintenus et que des modifications ne sont prévues que pour l'avenir, il n'est pas tenu compte des espoirs légitimes de quelque 40 000 sous-officiers en ce qui concerne la pension des veuves.

Après quoi le Ministre retrace l'historique des caisses de pensions de veuves et d'orphelins.

Il est indispensable de refaire l'historique des caisses dites « de veuves et orphelins » qui ont été fusionnées en 1936.

La première d'entre elles : la Caisse des Officiers créée le 14 janvier 1815, par un arrêté-loi du Prince Souverain des Pays-Bas, est la plus ancienne de ces caisses. Elle a vécu sous un régime empirique jusqu'en 1922 et, à ce moment, il était déjà constaté qu'un déficit — très important à l'époque puisqu'il s'agissait de 57 millions — existait dans cet organisme et que les contributions qui étaient exigées des officiers étaient bien supérieures aux avantages que la Caisse leur accordait.

La Caisse de la Gendarmerie créée en 1888 sur des bases tout aussi empiriques subsista jusqu'au moment où les caisses de pensions de veuves furent modifiées pour le secteur militaire. Nous en parlerons ci-après.

La loi du 21 juillet 1844 sur les pensions civiles et ecclésiastiques prévoyait en son article 30 que les caisses qui devaient être créées en vertu de cette loi seraient alimentées « au moyen de retenues faites sur les traitements et suppléments de traitements. En aucun cas, elles ne pourront être subsidiées par le Trésor public ».

En vertu de ces dispositions furent créées un certain nombre de caisses par les différents départements ou subdivisions de départements ministériels.

Il en subsistait 11 au moment de la fusion.

Si ce point est rappelé, c'est qu'il indique d'une façon très claire que le législateur a voulu à l'origine que les caisses se fussent à elles-mêmes. Elles ne pouvaient le faire qu'en agissant soit sur les cotisations, soit sur le montant des pensions et les conditions de leur attribution.

Quoi qu'il en soit, il faut remarquer que les différentes caisses créées avaient des régimes très différents, quant aux cotisations, puisque celles-ci allaient de 2,5 % dans certaines caisses et dans certains cas jusqu'à 9 % dans d'autres caisses, et afin de parer à des situations spéciales. Certaines de ces retenues étaient temporaires, tandis que d'autres étaient stabilisées pour toute la carrière.

Les pensions de retraite et même les pensions de survie attribuées par les caisses étaient elles aussi soumises à des retenues dont le taux variait selon les caisses.

Quant aux conditions d'attribution des pensions et à leur montant, on exigeait tantôt 5 ans de participation, tantôt 3 ans, mais la pension de base pour 10 ans de coti-

was nu eens 15 %, dan 16 % en deze basis werd verhoogd met 1 % zonder absolute cijfers te mogen overschrijden.

Dit geeft een algemeen overzicht der schikkingen die door alle kassen genomen werden. Er waren natuurlijk varianten, maar het is overbodig ze hier in herinnering te brengen.

In 1922 werd voor de eerste maal een soortgelijk organisme opgericht dat de toekenning van de overlevingspensioenen aan de rechthebbenden van de militairen van lagere rang van het leger moest verzekeren, maar, ongetwijfeld door een zekere ondervinding geleerd — hoger werd reeds gewezen op het empirisch karakter van de twee bestaande kassen voor de militairen en de rijkswachters — werd deze kas onder het stelsel van de *verzekering*, t.t.z. op actuariële grondslagen, opgericht.

Mits betaling van zekere bijdragen *verzeerde* de kas in die tijd een pensioen van een totaal bedrag van 840 frank per jaar.

Nochtans, rekening houdend met de laattijdige oprichting van deze kas en met de toestand van de militairen die vóór 1922 niet hadden kunnen bijdragen, nam de Staat 240 frank per pensioen van 840 frank te zijnen laste.

Het is in die belofte van de Staat, ongeveer één derde van het pensioen te zijnen laste te nemen, dat de oorsprong van het huidig minimum van 43 % van de basiswedde moet worden gevonden.

Nadien werden ook de Kas der Officiëren en de Kas der Rijkswachters op basis van *verzekeringen* gevestigd.

Wanneer in 1934 de versmelting van de verschillende kassen voor de eerste maal werd onderzocht, dan was het omdat de kassen voor de burgerlijke pensioenen, met uitzondering van één, en wij zullen verder zien waarom, vrijwel alle failliet gingen, dat opeenvolgende perkwaties de pensioenbedragen hadden verhoogd en dat de Staat een deel van die verhogingen te zijnen laste had moeten nemen.

Voor de burgerlijke pensioenen, zie hier wat in die tijd het bezit van de kassen was, vergeleken met de jaarlijkse last van de pensioenen :

sations était soit de 15 %, soit de 16 % et cette base était augmentée de 1 % sans pouvoir dépasser des chiffres absolus.

Ceci donne une vue générale des dispositions prises par toutes les caisses. Il y avait évidemment des variantes qu'il serait superflu de rappeler ici.

En 1922, pour la première fois, fut créé un organisme analogue qui devait assurer l'octroi de pensions de survie aux ayants droit des militaires de rang subalterne de l'armée. Mais, instruit sans doute par une certaine expérience — on a rappelé plus haut le caractère empirique des deux caisses existant pour les militaires et les gendarmes — cette caisse fut instituée sous le régime de l'assurance, c'est-à-dire sur des bases actuarielles.

Moyennant certaines contributions, la caisse assurait à l'époque une pension d'un total de 840 francs par an.

Toutefois, pour tenir compte de la création tardive de cette caisse et de la situation des militaires qui n'avaient pas pu cotiser avant 1922, l'Etat prit à sa charge 240 francs par pension de 840 francs.

C'est dans cette promesse de l'Etat de prendre à sa charge presque un tiers de la pension qu'il faut trouver l'origine du minimum actuel de 43 % du traitement de base.

Par après, la Caisse des Officiers et la Caisse de la Gendarmerie furent, elles aussi, établies sur des bases d'assurances.

Lorsqu'en 1934, fut examinée pour la première fois la fusion des différentes caisses, ce fut parce que les caisses des pensions civiles, à l'exception d'une seule et nous verrons tantôt pourquoi, étaient pratiquement en faillite, que des péréquations successives avaient majoré les taux des pensions et que l'Etat avait dû prendre une partie de ces majorations à sa charge.

Pour ce qui concerne les pensions civiles, voici quel était à l'époque l'avoir des caisses comparé à la charge annuelle des pensions :

	Bezit — Avoir	Jaarlijkse last der pensioenen — Charge annuelle des pensions	
1. Magistraten	18 810 591	7 237 796	1. Magistrats.
2. Justitie	25 781 852	6 569 687	2. Justice.
3. Instellingen van weldadigheid ...	2 206 948	613 217	3. Etablissements de bienfaisance.
4. Financiën	56 298 051	21 866 210	4. Finances.
5. Buitenlandse zaken	7 685 117	891 172	5. Affaires étrangères.
6. Verkeerswezen	71 792 858	26 090 981	6. Communications.
7. Binnenlandse zaken	55 184 146	8 870 550	7. Intérieur.
8. Staatsonderwijs	30 324 847	9 902 924	8. Enseignement Etat.
9. Gemeenteonderwijs	354 062 083	20 442 977	9. Enseignement communal.
10. Koloniën	8 887 607	691 394	10. Colonies.
11. Piloten. Zeewezen	521 847	3 325 163	11. Pilotes. Marine.
	631 559 747	106 502 071	

Men bemerkt onmiddellijk dat dit bezit geen mathematische reserve is doch slechts de opeenhoping van sommen die voortkomen van de bijdragen gestort door het personeel, waarvan het effectief na de oorlog 1914-1918 aanzienlijk was verhoogd zonder dat de last van de overlevingspensioenen er reeds door beïnvloed werd.

On remarque immédiatement que cet avoir n'est pas une réserve mathématique mais simplement l'accumulation de sommes provenant des cotisations versées par le personnel dont l'effectif avait considérablement augmenté après la guerre de 1914-1918, sans que la charge des pensions de survie s'en trouvât déjà influencée.

Eén enkele kas kon toen in staat geacht worden om aan haar verbintenissen het hoofd te bieden. Het is deze van het gemeentelijk onderwijzend personeel. De cijfers die er betrekking op hebben, zijn in de tabel opgenomen, doch, om ze juist te interpreteren, moet rekening worden gehouden met het feit dat hier de bijdragenden gedeeltelijk uit vrouwelijk personeel bestonden, wat slechts een geringe last kon meebrengen inzake overlevingspensioenen (alleen voor de wezen), en dat de in 1914 gestemde maar in 1919 in voege getreden wet op het verplicht onderwijs een aanzienlijk aantal bijkomende bijdragenden met zich had gebracht, terwijl er, wat deze laatsten betrof, nog geen last bestond.

Wat de kassen voor overlevingspensioenen der militairen betreft, stonden wij in 1934 voor een verschillende toestand, vermits het hier om verzekeringen ging en de door hen geplaatste fondsen een wiskundige reserve vertegenwoordigen. Deze reserves beliepen in 1934 min of meer 20 miljoen voor de Kas der Officiëren, 180 miljoen voor de Kas der Onderofficiëren en 50 miljoen voor de Kas der Rijks-wacht.

Zo een besluitwet van 15 oktober 1934 tot de versmelting van de burgerlijke kassen besloot, is het zeker dat zulks destijds vele protesten uitlokte en de toepassing van dit besluit werd enkele maanden later geschorst opdat de kwestie opnieuw zou kunnen worden onderzocht.

Aldus werden al de bestaande kassen door een nieuwe besluitwet in datum van 27 december 1935 ontbonden. De Staat nam de last der pensioenen alsmede het bezit van de kassen opnieuw over en richtte een eenvormig weduwenpensioenregime in gesteund op de solidariteit en de verdeling, en gestijfd door een eenvormige inhouding van 6 % op de wedden van de beampten in dienstactiviteit.

Laten wij onmiddellijk preciseren dat het toen ingerichte weduwenpensioenregime veel voordeliger was dan de door de kassen in voege gebrachte regimes en die trouwens, sedert de perkwatiewetten van na de oorlog 1914-1918, slechts voortbestonden dank zij de door de Staat gestorte subsidiën.

Het feit dat de in 1936 bestaande last, overgenomen door de Staat tegen het bezit van de kassen, en de inhoudingen van 6 % op de wedden van het personeel in dienstactiviteit, op dat ogenblik aanleiding heeft gegeven tot een boni van zowat 40 miljoen na het eerste jaar van toepassing van het nieuwe regime, moet nochtans niemand op een dwaalspoor brengen aangaande de latere gevolgen van deze verrichting.

Inderdaad, laten wij eens te meer drukken op het feit :

- dat het aantal leden van het Staatspersoneel (Openbare Diensten) in 1919 bijna verdubbeld was;
- dat de wet op de schoolplicht sedert 1919 talrijke jonge bijdragende elementen had meegebracht;
- dat het aantal van deze bijdragenden vrijwel stationair bleef, doch dat het in 1936 nog geen last inzake overlevingspensioenen veroorzaakte.

Wat het leger betreft, dient men zich te herinneren dat dit op 1 augustus 1914, alles samen, 14 000 beroepsmilitairen telde — officieren en onderofficiëren — maar dat in 1919 het hervormde en van een aangevuld kader voorziene leger, veel meer beroepspersoneel had.

Nochtans varieert het effectief van het leger in functie van de internationale toestand en zo men, in 1925, het effectief met de helft heeft kunnen verminderen (besluit van 27 december 1925), dan heeft het evenwel van 1932 af, toen het duidelijk geworden was dat België zich diende te bewapenen tegenover de dreiging die uit het Oosten kwam, opnieuw een stijgende lijn aangenomen.

Une seule caisse pouvait être considérée alors comme capable de faire face à ses engagements. C'est celle du personnel enseignant communal. Les chiffres qui la concernent sont reproduits dans le tableau, mais pour les interpréter correctement il faut tenir compte du fait que les cotisants étaient ici en partie constitués par du personnel féminin qui ne pouvait entraîner qu'une charge réduite en matière de pensions de survie (pour les orphelins seulement) et que la loi sur l'enseignement obligatoire votée en 1914, mais entrée en vigueur en 1919, avait amené un nombre considérable de cotisants supplémentaires alors que la charge pour ce qui les concernait n'existait pas encore.

En ce qui concerne les caisses de survie des militaires, nous nous trouvons en 1934 devant une situation différente puisqu'il s'agissait ici d'assurances et que les fonds qui étaient placés par elles représentaient, eux, une réserve mathématique. Ces réserves étaient en 1934 de plus ou moins 20 millions pour la Caisse des Officiers, de 180 millions pour la Caisse des Sous-Officiers et de quelque 50 millions pour la Caisse de la Gendarmerie.

Si un arrêté-loi du 15 octobre 1934 décida la fusion des caisses civiles, il est certain que, à l'époque, cela donna lieu à beaucoup de réclamations et l'application de cet arrêté fut suspendue quelques mois plus tard, afin qu'on puisse considérer à nouveau le problème.

C'est ainsi que par un nouvel arrêté-loi en date du 27 décembre 1935, toutes les caisses existantes furent dissoutes. L'Etat reprit la charge des pensions, de même que l'avoir des caisses et institua un régime de pension de veuve uniforme fondé sur la solidarité et la répartition et alimenté par une retenue uniforme de 6 % sur les traitements des agents en activité.

Précisons immédiatement que le régime des pensions de veuve institué alors était bien plus favorable que les régimes que les caisses avaient instaurés et qui ne subsistaient d'ailleurs, depuis les lois de péréquation postérieures à la guerre de 1914-1918 que grâce à des subsides versés par l'Etat.

Le fait que la charge qui existait en 1936, reprise par l'Etat contre l'avoir des caisses, et les retenues de 6 % sur les traitements du personnel en activité, a donné à l'époque quelque 40 millions de boni après la première année d'application du nouveau régime, ne doit cependant pas induire en erreur sur les conséquences ultérieures de cette opération.

En effet, insistons une fois de plus sur le fait :

- que le nombre des membres du personnel de l'Etat (Administrations publiques) avait quasi doublé en 1919;
- que la loi sur l'enseignement obligatoire avait amené depuis 1919 de très nombreux jeunes éléments cotisants;
- que le nombre de ces cotisants demeurait pratiquement stationnaire, mais qu'en 1936, il ne créait pas encore de charge de pensions de survie.

Pour ce qui concerne l'armée, il faut se souvenir que celle-ci comptait en tout et pour tout 14 000 militaires de carrière — officiers et sous-officiers — au 1er août 1914, mais qu'en 1919 l'armée réorganisée et pourvue d'un cadre étoffé, comptait beaucoup plus de personnel de carrière.

Cependant, les effectifs de l'armée varient en fonction de la situation internationale et si, en 1925, on a pu réduire de moitié les effectifs (arrêté du 27 décembre 1925) ceux-ci ont cependant repris une marche ascendante à partir de 1932, lorsqu'il fut devenu évident que la Belgique devait s'armer devant la menace qui venait de l'Est.

In 1939 was het effectief van het beroepspersoneel van het leger zeer hoog. Het werd in 1944 aanzienlijk vermindert, steeg daarna opnieuw om, rond 1950, 40 000 manschappen te bereiken en vervolgens, in de loop van de twee volgende jaren, 70 000.

De toestand van het bijdragend militair personeel is dus van zeer bijzondere aard en verschilt sterk van die van het burgerlijk personeel, waarvan het effectief veel stabiel is. Deze stand van zaken heeft niet nagelaten grondig de last van de overlevingspensioenen in de twee sectoren te beïnvloeden.

De hierna volgende tabel toont aan dat de burgerlijke pensioenen, waarvan het aantal in 1936, 13 310 bedroeg, einde 1959 tot 22 401 opgelopen is, m.a.w. minder dan het dubbel, terwijl de militaire pensioenen die in 1936 ten getale van 3 335 waren, einde 1959 vrijwel verviervoudigd zijn.

Toestand van de overlevingspensioenen van 1936 tot 1959.

JAREN	Aantal pensioenen	
	Burgerlijke	Militaire
1936	13 310	3 335
1937	13 564	3 546
1938	14 289	3 787
1939	14 489	3 973
1940	14 636	4 131
1941	15 154	4 280
1942	15 617	4 801
1943	15 922	5 252
1944	16 102	5 624
1945	16 598	6 052
1946	17 497	6 803
1947	17 867	7 344
1948	18 340	7 795
1949	18 816	8 157
1950	19 221	8 559
1951	19 501	8 824
1952	19 777	9 182
1953	20 235	9 704
1954	21 019	10 057
1955	21 448	10 302
1956	21 874	10 556
1957	21 523	11 465
1958	21 106	11 769
1959	22 401	12 539

Indien de onderofficieren, op het ogenblik van de versmelting der kassen, hebben mogen zeggen dat zij het waren die de pensioenen van de weduwen der officieren betaalden, mag er, aan de hand van de hiervoren opgegeven cijfers, met nog meer zekerheid worden bevestigd dat het de burgers zijn die de pensioenen van de weduwen der militairen betaalden.

Het is inderdaad duidelijk dat, niettegenstaande al de schommelingen die het één en het ander kader hebben ondergaan, het aantal burgerlijke pensioenen niet in dezelfde verhoudingen als het aantal militaire pensioenen aangroeit.

Anderzijds, uit het feit dat de militaire loopbanen korter zijn, in die mate dat er vrijwel twee militaire loopbanen zijn tijdens de duur van één burgerlijke loopbaan, vloeit voort dat de weduwen van militairen veel meer voordeel trekken uit de minima der overlevingspensioenen dan de weduwen van burgerlijke ambtenaren.

Inderdaad, indien men de overlevingspensioenen beschouwt die sedert 1 januari 1959 werden toegestaan aan de weduwen van militairen onder de rang van officier,

En 1939, les effectifs de personnel de carrière de l'armée étaient élevés. Ils furent réduits sensiblement en 1944 puis augmentèrent à nouveau pour atteindre, vers 1950, 40 000 unités et ensuite, environ 70 000 au cours des deux années suivantes.

La situation du personnel militaire cotisant est donc très particulière et fort différente de celle du personnel civil, dont les effectifs sont bien plus stables. Cet état de choses n'a pas été sans influencer profondément la charge des pensions de survie dans les deux secteurs.

Le tableau ci-après montre que les pensions civiles qui étaient de 13 310 en 1936 sont passées fin 1959 à 22 401, c'est-à-dire moins du double, alors que les pensions militaires qui étaient au nombre de 3 335 en 1936 ont quasi quadruplé à fin 1959.

Situation des pensions de survie de 1936 à 1959.

ANNÉES	Nombre de pensions	
	Civiles	Militaires
1936	13 310	3 335
1937	13 564	3 546
1938	14 289	3 787
1939	14 489	3 973
1940	14 636	4 131
1941	15 154	4 280
1942	15 617	4 801
1943	15 922	5 252
1944	16 102	5 624
1945	16 598	6 052
1946	17 497	6 803
1947	17 867	7 344
1948	18 340	7 795
1949	18 816	8 157
1950	19 221	8 559
1951	19 501	8 824
1952	19 777	9 182
1953	20 235	9 704
1954	21 019	10 057
1955	21 448	10 302
1956	21 874	10 556
1957	21 523	11 465
1958	21 106	11 769
1959	22 401	12 539

Si les sous-officiers ont pu dire à l'époque de la fusion des caisses que c'étaient eux qui payaient les pensions des veuves des officiers, on peut affirmer avec bien plus de raison encore, à la lumière des chiffres reproduits ci-dessus, que ce sont les civils qui payaient les pensions des veuves de militaires.

En effet, malgré toutes les fluctuations qui ont affecté l'un et l'autre cadre, il est évident que le nombre des pensions civiles ne s'accroît pas dans les mêmes proportions que le nombre des pensions militaires.

D'autre part, les carrières militaires étant plus courtes, au point qu'il y a pratiquement deux carrières militaires pendant la durée d'une carrière civile, il en résulte que les veuves des militaires tirent bien plus de bénéfice des minimums de pensions de survie que celles des agents civils.

Si l'on considère, en effet, les pensions de survie accordées depuis le 1er janvier 1959 aux veuves de militaires en dessous du rang d'officier, on constate que sur un total de

stelt men vast dat er, op een totaal van 835 pensioenen, 427 zijn toegestaan geworden voor 20 jaar participatie en minder, en 367 andere voor 21 tot 32 jaar dienst.

Dit betekent dat 95 % van de weduwen het minimum van 43 % genoten hebben, zonder dat de echtgenoot 33 jaar participatie heeft bereikt.

Er is beweerd geworden dat het een argument was, getrokken uit de bloeiende toestand van de Kas der Onderofficiëren dat, voor 33 jaar dienst of voor al de jaren indien hun aantal lager is dan 33, een minimumpensioen van 43 % had doen toekennen. In werkelijkheid berust het argument dat geleid heeft tot de prinsipsbeslissing af te wijken van de algemene regel inzake overlevingspensioenen (30 % voor de eerste twintig jaren of voor al de jaren indien er minder zijn dan twintig), vóór alles op het feit dat de Staat, op het ogenblik van de oprichting van de Kas der Militairen van lagere rang, de verzekering had gegeven dat hij 240 frank per pension van 840 frank, m.a.w. bijna een derde van het pensioen, te zijnen laste nam.

Deze bedragen zijn, wel te verstaan, achteraf gewijzigd geworden, doch de verhouding der Staatssubsidies is ten minste gelijk gebleven aan wat in 1922 was voorzien.

Op het ogenblik van de versmelting der verschillende Kassen, deden de onderofficiëren derhalve gelden dat het logisch was dat de Staat de last bleef dragen van een tussenkomstquantum ten voordele van de weduwen der onderofficiëren. Dit quantum is het dat besproken is geworden en dat in 1936 uitgelopen is op deze compromisoplossing die het toekennen van het minimum van 43 % uitmaakt. Dat is de werkelijke reden van de uitzondering die in 1936 is gemaakt ten voordele van de weduwen van onderofficiëren, uitzondering waarvoor trouwens geen andere rechtvaardiging is te vinden.

Wanneer de Regering het ontwerp van eenheidswet heeft ingediend, is het onmiddellijk gebleken dat het niet mogelijk was, terwijl bijkomende offers onder de vorm van een verhoging van de inhouding van 6 % aan al de categorieën van Staatsbeambten werden gevraagd, ten gunste van één enkele categorie — de militairen van lagere rang en de leden van de rijkswacht — een overdreven voorrecht te behouden.

Het is de reden waarom de Minister van Financiën de unificatie van het regime door de afschaffing van deze uitzondering heeft voorgesteld.

Wanneer, door een amendement, een lid van uw Commissie van Financiën heeft voorgesteld dat, bij analogie met hetgeen toen voorzien was bij artikel 114, men deze unificatie slechts zou toepassen op degenen die geen tien jaar dienst hadden, heeft de Minister het aldus vastgestelde parallelisme tusschen de toepassingsvoorwaarden van artikel 114 en deze van artikel 116 kunnen aanvaarden.

Maar wanneer er beslist werd af te zien van de beperking van tien jaar dienst die voorkwam in artikel 114, sprak het vanzelf dat er geen reden meer bestond om deze uitzondering van tien jaar in artikel 116 te behouden.

Anderdeels, daar men in zake overlevingspensioenen geen voorwaarden vindt die het vestigen van een nieuw parallelisme toelaten tusschen het gewijzigd artikel 114 en artikel 116, heeft de Minister van Financiën besloten zich aan te sluiten bij een voorstel van de heer Minister van Landsverdediging, gedaan bij brief van 30 november 1960, dat iedere bestaansreden had verloren toen het amendement waarvan hierboven sprake was aanvaard geworden, maar dat zijn volle waarde terugkreeg ten gevolge van het verdwijnen van de grens van tien jaar.

Hierna de tekst van deze brief die op de besproken kwestie betrekking heeft (vrije vertaling) :

« In de algemene economie van het ontwerp, schijnt het mij onbetwistbaar dat de militairen van lagere rang die bij

835 pensions, 427 ont été accordées pour 20 années de participation et moins et 367 autres pour 21 à 32 ans de services.

Cela signifie que 95 % des veuves ont bénéficié du minimum de 43 %, sans que le mari ait totalisé 33 ans de participation.

On a prétendu que c'était un argument tiré de la situation florissante de la Caisse des Sous-Officiers qui avait fait accorder un minimum de pension de 43 % pour 33 ans de services ou toutes les années si elles sont en nombre inférieur à 33. Mais, en réalité, l'argument qui a emporté la décision de principe de s'écarter de la règle générale en matière de pensions de survie (30 % pour les vingt premières années ou pour toutes les années si elles sont inférieures à vingt), c'est avant tout que l'Etat avait assuré au moment de la création de la Caisse des Militaires de rang subalterne qu'il prenait à sa charge 240 francs par pension de 840 francs, soit près d'un tiers de la pension.

Ces taux ont bien entendu été modifiés par la suite mais la proportion des subsides de l'Etat est demeurée au moins égale à ce qui était prévu en 1922.

Dès lors, au moment de la fusion des différentes caisses, les sous-officiers firent valoir qu'il était logique que l'Etat conservât la charge d'un quantum d'intervention en faveur des veuves des sous-officiers. C'est ce quantum qui a été discuté et qui a abouti en 1936 à cette solution de compromis que constitue l'octroi du minimum de 43 %. Telle est la raison réelle de l'exception qui a été faite en 1936 en faveur des veuves de sous-officiers, exception pour laquelle on ne trouve d'ailleurs aucune autre justification.

Lorsque le Gouvernement a présenté le projet de loi unique, il est apparu immédiatement qu'il n'était pas possible, alors que l'on demandait des sacrifices supplémentaires sous forme d'une majoration de la retenue de 6 % à toutes les catégories d'agents de l'Etat, de maintenir en faveur d'une seule catégorie — les militaires de rang subalterne et les membres de la gendarmerie — un privilège exorbitant.

C'est la raison pour laquelle le Ministre des Finances a proposé l'unification du régime en supprimant cette exception.

Lorsque par voie d'amendement, un membre de votre Commission des Finances a proposé que, par analogie avec ce qui était prévu alors à l'article 114, on n'applique cette unification qu'à ceux qui n'avaient pas dix ans de service, le Ministre a pu admettre le parallélisme ainsi établi entre les conditions d'application de l'article 114 et celles de l'article 116.

Mais lorsqu'il a été décidé d'abandonner la restriction des dix ans de service figurant à l'article 114, il est devenu évident qu'il n'y avait plus de raison de maintenir cette exception de dix ans à l'article 116.

D'autre part, comme on ne trouve pas en matière de pensions de survie des conditions permettant d'établir un nouveau parallélisme entre l'article 114 modifié et l'article 116, le Ministre des Finances a décidé de se rallier alors à une proposition de M. le Ministre de la Défense Nationale, faite par lettre du 30 novembre 1960, qui avait perdu toute pertinence lorsque l'amendement dont il est question ci-dessus avait été adopté, mais qui reprenait toute sa valeur en raison de la disparition de la limite de dix ans.

Voici le texte de cette lettre, qui se rapporte à la question discutée :

« Dans l'économie générale du projet, il me paraît incontestable que les militaires de rang subalterne qui ont cotisé

de Kas voor Weduwen en Wezen van de datum af van haar oprichting hebben bijgedragen, op dezelfde voet van strikte gelijkheid met de bij artikel 111 bedoelde personen moeten worden geplaatst.

» Evenwel lijkt het mij oordeelkundig een onderscheid te maken wat betreft de militairen van lagere rang die hun bijdrage hebben gestort in de Kas voor Weduwen en Wezen van de militairen beneden de rang van officier vóór de versmelting van deze Kas met de huidige Kas voor Weduwen en Wezen. Deze bijzondere schikking werd destijds inderdaad getroffen om rekening te houden met de bloeiende toestand van de Kas voor Weduwen en Wezen van het personeel van lagere rang op het ogenblik van haar versmelting met de Kas voor Weduwen en Wezen. Thans terugkomen op deze situatie van de bedoelde militairen zou, mijns inziens, overeenkomen met het afstand doen van een recht dat hun uitdrukkelijk was toegekend geworden. Deze maatregel zou des te betreurenswaardiger zijn, daar velen onder hen gepensioneerd werden onmiddellijk na de oorlog ten gevolge van de maatregelen getroffen tot verjonging van de kaders zonder dat zij aldus de minimum-vereiste stortingen van 33 jaar, die hen in een normale toestand zouden hebben geplaatst, hebben kunnen bereiken.

» Bijgevolg, heb ik de eer U voor te stellen artikel 116, § 2, te amenderen, derwijze dat, voor de berekening van de overlevingspensioenen der militairen van lagere rang die ten minste gedurende één jaar hun bijdrage hebben gestort in de Kas voor Weduwen en Wezen der militairen van lagere rang, de bepalingen zouden behouden blijven voorzien bij koninklijk besluit van 13 maart 1936, t.w. 43 % van de basiswedde of het basisloon voor de eerste 33 jaren dat er bijdragen werden gestort of voor al de jaren zo hun aantal lager is dan 33. »

Men zal opmerken dat het amendement voorgesteld door de heer Minister van Financiën niet zover gaat als het voorstel van de Minister van Landsverdediging in deze zin dat hij geen minimum eist van één jaar bijdragen in de Kas voor Weduwen van onderofficieren vóór 1 januari 1936.

De reden waarom de Minister van Financiën gemeend heeft de voorwaarde van één jaar bijdragestorting te mogen laten wegvallen is dat het argument hetwelk het toekennen van een minimum van 43 % rechtvaardigt, t. w. de tussenkomst van de Staat, ten belope van 240 frank per pensioen van 840 frank, evenzeer gold voor diegenen die niet gedurende één jaar hun bijdrage in de Kas hadden gestort als voor de anderen.

Dat zijn de historische en technische gegevens die het amendement rechtvaardigen dat werd ingediend bij document n° 649/36.

**

Er dient anderzijds te worden opgemerkt dat het niet juist is dat, uit hoofde van het nieuw amendement, al de weduwen van militairen van lagere rang die, onder het oud regime der overlevingspensioenen, 43 % bekwamen van de laatste wedde van hun echtgenoot, tot op 30 % zouden terugvallen.

Er is inderdaad een verschil dat van 1 tot 13 % kan gaan naar gelang van de duur der jaren participatie. Want het minimum zal slechts worden toegepast op hen wier echtgenoot, na een zeer korte loopbaan en een zeer beperkte duur van participatie in het Fonds der Overlevingspensioenen, niet meer dan 20 jaar bijdrage kan rechtvaardigen. In al de andere gevallen wordt het basispensioen (30 %) verhoogd met 1 % per jaar bijdrage boven de 20.

Deze argumenten hebben de verdediger van het amendement Saint-Remy niet kunnen overtuigen.

à la Caisse des Veuves et Orphelins à partir de la date de sa constitution, doivent être placés sur un pied de stricte égalité avec les personnes visées à l'article 111.

» Cependant, il me paraît judicieux de faire une distinction en ce qui concerne les militaires de rang subalterne qui ont cotisé à la Caisse des Veuves et Orphelins des militaires en-dessous du rang d'officier avant la fusion de cette Caisse avec l'actuelle Caisse des Veuves et Orphelins. C'est en effet pour tenir compte de la situation florissante de la Caisse des Veuves et Orphelins du personnel de rang subalterne qu'au moment de la fusion de cette Caisse dans la Caisse des Veuves et Orphelins la disposition particulière avait été prise à l'époque. Revenir aujourd'hui pour ces militaires sur cette situation me paraît constituer l'abandon d'un droit qui leur avait été formellement reconnu. Ceci serait d'autant plus regrettable que nombreux sont ceux parmi eux qui ont été pensionnés dans l'immédiat après-guerre par suite des mesures de rajeunissement des cadres et n'ont pu ainsi totaliser au moins les 33 années de cotisation qui les auraient placés dans une situation normale.

» En conséquence, j'ai l'honneur de vous proposer d'amender l'article 116, § 2, de manière à maintenir pour le calcul des pensions de survie des membres des militaires subalternes qui ont cotisé au moins pendant un an à la Caisse des Veuves et Orphelins des militaires subalternes les dispositions prévues par l'arrêté royal du 13 mars 1936, à savoir 43 % du traitement du salaire de base pour les 33 premières années de contribution ou pour toutes les années si leur nombre est inférieur à 33. »

On remarquera que l'amendement présenté par M. le Ministre des Finances va moins loin que la proposition du Ministre de la Défense Nationale en ce sens qu'il n'exige pas le minimum d'une année de contribution à la Caisse des Veuves des sous-officiers avant le 1er janvier 1936.

Si le Ministre des Finances a cru pouvoir supprimer cette condition d'un an de contribution c'est que l'argument qui a justifié l'octroi du minimum de 43 %, à savoir l'intervention de l'Etat à raison de 240 francs par pension de 840 francs, valait aussi bien pour ceux qui n'avaient pas contribué pendant un an à la Caisse que pour les autres.

Telles sont les justifications historiques et techniques de l'amendement qui a été introduit par le document n° 649/36.

**

Il convient de remarquer en outre qu'il n'est pas exact que par le fait de l'amendement nouveau, toutes les veuves de militaires de rang subalterne qui, sous l'ancien régime des pensions de survie, obtenaient 43 % du dernier traitement du mari, tomberaient à 30 %.

En effet, il y a une différence qui peut aller de 1 à 13 % selon la durée des années de participation. Car le minimum ne s'appliquera qu'à celles dont le mari, après une très courte carrière et une durée très réduite de participation au Fonds des Pensions de survie, ne peuvent justifier de plus de 20 ans de contribution. Dans tous les autres cas, la pension de base (30 %) est majorée de 1 % par année de contribution au-delà de 20.

Les arguments n'ont pu convaincre le partisan de l'amendement Saint-Remy.

In de veronderstelling, verklaart dit lid, dat in 1936 aan de weduwen van de onderofficieren een voorrecht werd toegestaan — wat nog te bezien valt — en dat de Administratie haar voorzieningen op verkeerde berekeningen heeft gebaseerd, dan nog moet worden erkend dat de Staat in 1936 een verbintenis heeft aangegaan die moet nageleefd worden.

Het lid voert aan dat de onderofficieren even verdienstelijk werk leveren als de spoorwegbedienden voor wie zo pas werd aangekondigd dat de afhouding van 7 % niet zal gekumuleerd worden met reeds bestaande afhoudingen. Het lid is akkoord dat misbruiken worden uitgeroeid, maar vraagt het enkel te doen voor de toekomst.

Een lid zegt het amendement van de heer Saint-Remy te zullen stemmen. Het verplicht sparen en de repartitiekassen die men nu heeft, zijn een vergissing. Men moet het lot van de weduwen beter verzekeren.

Daarop meent een ander lid dat het eigenlijk probleem niet ligt in de zogenaamde repartitiekassen, maar dat eerder moet nagegaan worden hoeveel de voorgenomen maatregel zou opbrengen. Indien het slechts om enkele miljoenen gaat, dan dient men geen storm te verwekken.

De heer Minister vestigt de aandacht op het verschil dat bestaat tussen het rustpensioen en het overlevingspensioen. De kassen voor overlevingspensioenen zijn zelfsupporting en het probleem hier is er een van een billijke verdeling. Daar waar men spreekt van een onrechtvaardigheid tegenover de wettige hoop van sommige weduwen, moet onderlijnd worden dat er een grote onrechtvaardigheid blijft bestaan ten overstaan van al de anderen wier bijdragen moeten dienen om hogere pensioenen uit te betalen aan een bepaalde categorie.

Een ander lid verklaart zich niet akkoord met het amendement Saint-Remy en onderlijnt dan men ook voor de agenten van de gemeenten de verworven toestanden moet eerbiedigen.

Een lid vraagt dat aan het verslag een tabel zou toegevoegd worden van de maximum pensioenen toegekend aan de onderscheidene categorieën van weduwen in de burgerlijke en de militaire sector. Hij vraagt dat tevens de minima zouden vermeld worden. Het lid vraagt ook dat de stemming zou uitgesteld worden aangezien vele kollega's belet zijn de vergadering bij te wonen.

De Minister antwoordt dat deze tabel zal worden opge maakt en als bijlage bij dit verslag zal verschijnen (zie bijlage).

Een ander lid bekampt het amendement van de heer Saint-Remy. Daar waar de bijdragen in één enkele kas worden gestort, zegt het lid, moet een zekere eenvormigheid bestaan in het pensioen. Met het amendement Saint-Remy zal men grote reacties in de burgerlijke sector uitlokken.

Het lid bespreekt tegelijkertijd het amendement van de heer Piron op artikel 116, § 3 (*Stuk n° 649/44*) en herinnert er aan dat dit de overname is van het oud amendement De Saeger. Het lid vindt de nieuwe tekst van de Minister niet vergaande genoeg alhoewel hij akkoord is dat men geleidelijk naar een uniformisatie moet gaan van de afhoudingen. Het lid stelt voor dat dit zou geschieden niet met 1,5 % vanaf 1 januari 1961, zoals voorzien in het amendement van de Regering in § 3, maar wel met 1 %. Het duurt weliswaar wat langer eer de uniformisatie is bereikt, maar de geleidelijke overgang zal draaglijker zijn voor de betrokkenen.

De heer Minister verklaart zich akkoord met dit voorstel, nl. dat in het geval dat er geen bijdrage tot hiertoe werd geëist, de bijdrage met jaarlijkse schijf van 1 % zal worden ingevoerd.

En supposant, déclare ce membre, qu'en 1936 un privilège fut accordé aux veuves de sous-officiers — c'est à voir — et que l'Administration ait fondé ses prévisions sur des calculs erronés, il convient de reconnaître, qu'en 1936 l'État a pris un engagement qui doit être respecté.

Un membre observe que les sous-officiers accomplissent un travail tout aussi méritoire que les cheminots auxquels on vient d'annoncer que la retenue de 7 % ne s'ajoutera pas aux prélèvements déjà existants. Le membre est d'accord pour que les abus soient extirpés mais demande que cela ne s'applique qu'à l'avenir.

Un membre déclare qu'il votera l'amendement de M. Saint-Remy. L'épargne obligatoire ainsi que les caisses de répartition qui existent actuellement, constituent une erreur. Il faut davantage assurer le sort des veuves.

Un autre membre estime ensuite que le problème véritable n'est pas tellement posé par les caisses dites de répartition, mais qu'il y a plutôt lieu de vérifier ce que rapporterait la mesure envisagée. S'il ne s'agit que de quelques millions, il n'y a pas de quoi susciter une tempête.

M. le Ministre attire l'attention sur la différence existant entre la pension de retraite et la pension de survie. Les caisses de pensions de survie pratiquent l'autofinancement, et le seul problème dans ce cas est celui d'une répartition équitable. Lorsqu'il est question d'une atteinte au légitime espoir de certaines veuves, il convient de souligner qu'une injustice plus grande encore subsiste à l'égard d'autres personnes, dont les cotisations doivent être affectées au paiement de pensions plus importantes au profit d'une catégorie déterminée.

Un autre membre se rallie également à l'amendement Saint-Remy et met l'accent sur la nécessité de respecter également les situations acquises des agents communaux.

Un membre demande que soit annexé au rapport un tableau des maximums de pensions attribués aux diverses catégories de veuves des secteurs civils et militaires. Il demande qu'il soit en même temps fait mention des minimums. Le membre demande aussi que le vote soit ajourné, de nombreux collègues s'étant trouvés dans l'impossibilité d'assister à la réunion.

M. le Ministre répond que ce tableau sera établi et inséré en annexe au présent rapport (voir annexe).

Un autre membre combat l'amendement de M. Saint-Remy. Lorsque les cotisations sont versées à une seule caisse, dit-il, il doit y avoir une certaine uniformité en matière de pension. L'amendement de M. Saint-Remy provoquerait de vives réactions dans le secteur civil.

Le membre traite en même temps de l'amendement de M. Piron à l'article 116, § 3 (*Doc. n° 649/44*) et rappelle que celui-ci reprend l'ancien amendement de M. De Saeger. Tout en se déclarant d'accord sur la nécessité de réaliser progressivement une uniformisation des retenues, le membre estime que le texte nouveau du Ministre ne va pas assez loin. Il propose non pas 1,5 % à partir du 1er janvier 1961, comme prévu dans l'amendement du gouvernement au § 3, mais 1 %. S'il faudra ainsi plus de temps pour atteindre l'uniformisation, la transition progressive sera plus supportable pour les intéressés.

Le Ministre se déclare d'accord sur cette proposition, à savoir que si une cotisation n'a pas été exigée jusqu'à présent, il sera instauré une cotisation par tranche annuelle de 1 %.

Daarop wordt het amendement Piron ter stemming gelegd. Het wordt verworpen met 10 stemmen tegen één en 3 onthoudingen.

Het amendement Saint-Remy, eerste deel wordt met eenparigheid aanvaard, het tweede gedeelte wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4 en 2 onthoudingen.

De stemming over het geheel van het amendement op artikel 116 geeft 9 ja, 2 neen en 3 onthoudingen.

Een lid vraagt dat in het verslag zou vermeld worden dat meerdere leden belet waren de vergadering bij te wonen.

Een ander lid vraagt dat in het verslag zou melding gemaakt worden van een verklaring gisteren door de Eerste-Minister afgelegd aangaande de gelijktijdigheid van de te nemen maatregelen. Het vraagt ook dat zou verwezen worden naar de timing opgegeven in de Memorie van Toelichting.

Art. 119, 132 en 133.

De heer Minister licht dan de amendementen toe die hij heeft ingediend op de artikelen 119, 132 en 133 (zie *Stuk n° 649/40*).

De bedoeling van deze amendementen bestaat erin een gelijklopende uitvoering te verzekeren van de verschillende maatregelen die het voorwerp zijn van het wetsontwerp. Er wordt eveneens voorzien dat de aanvullende inhouding wegens pensioen, bedoeld bij artikel 116 wat betreft het jaar 1961, geen terugwerkende kracht zal hebben en slechts zal geschieden vanaf de eerste van de maand volgend op diegene van de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.

De Regeringsamendementen op artikelen 119 en 132 worden aangenomen met 11 stemmen en 1 onthouding.

Het amendement op artikel 133 wordt aangenomen met 10 stemmen en 2 onthoudingen.

Een lid vraagt of het voorgestelde regime toepasselijk is op de leden van de Spaarkas? Het antwoord van de Minister is ontkennend, daar deze leden in hoofdzaak vallen onder toepassing van het stelsel der maatschappelijke zekerheid.

Ziehier zijn verklaring :

Ten slotte is er melding gemaakt van vreesachtige gevoelens die tot uiting komen bij het personeel van sommige organismen die verplicht aan het regime der maatschappelijke zekerheid zijn onderworpen.

Er is gevraagd geworden hoe de opsomming der machten en organismen, die in artikel 111 van het ontwerp voorkomt, moest worden verstaan.

De tekst is duidelijk en rechtvaardigt geenszins de vreesachtige gevoelens die tot uiting zijn gekomen. Opdat de bepalingen van de titel zouden van toepassing zijn dienen de diensten, die de betrokken personen in de opgesomde machten en organismen verstrekken, « *hun recht te geven op de toepassing van een stelsel van rustpensioen waarvan de last gedragen wordt door deze machten en organismen* ».

Dat sluit vanzelfsprekend de personen uit die wettelijk onderworpen zijn aan een ander regime, waarvan de last gedragen wordt tegen bijdragen van diverse oorsprong door organismen die te dien einde, krachtens bepalingen die gebaseerd zijn op de wetgeving inzake de maatschappelijke zekerheid, werden opgericht.

Het feit dat sommige organismen waarvan het personeel wettelijk aan een algemeen pensioenregime is onderworpen, of wel op eigen middelen, of wel bij middel van een groepsverzekering, van een eigen verzekering of door een tussenkomst van sociale diensten of door elk ander procédé, onder

L'amendement de M. Piron est ensuite mis au voix, et rejeté par 10 voix contre 1 et 3 abstentions.

L'amendement Saint-Remy, première partie, est adopté à l'unanimité, la deuxième partie étant rejetée par 8 voix contre 4 et 2 abstentions.

L'ensemble de l'amendement à l'article 116 est adopté par 9 voix contre 2 et 3 abstentions.

Un membre demande d'acter au rapport que plusieurs membres étaient empêchés d'assister à la réunion.

Un autre membre demande qu'il soit fait mention dans le rapport d'une déclaration faite la veille par le Premier Ministre sur la simultanéité des mesures à prendre. Il demande aussi qu'il soit renvoyé au timing indiqué dans l'Exposé des Motifs.

Art. 119, 132 et 133.

M. le Ministre explique la portée des amendements qu'il a présentés aux articles 119, 132 et 133 (cfr. *Doc. n° 649/40*).

Ces amendements tendent à assurer une exécution parallèle des différentes mesures qui font l'objet du projet de loi. Il est également prévu que la retenue supplémentaire au titre de pension, prévue à l'article 116 en ce qui concerne l'année 1961, n'aura pas d'effet rétroactif et ne s'effectuera qu'à partir du premier du mois qui suit celui de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

Les amendements du Gouvernement aux articles 119 et 132 sont adoptés par 11 voix et 1 abstention.

L'amendement à l'article 133 est adopté par 10 voix et 2 abstentions.

Un membre ayant demandé si le régime préconisé était applicable aux membres de la Caisse d'Epargne M. le Ministre répond par la négative, étant donné que ces membres tombent en ordre principal sous l'application du régime de la sécurité sociale.

Voici cette déclaration :

Enfin, il a été fait état de craintes qui se manifestent parmi le personnel de certains organismes qui sont obligatoirement assujettis au régime de la sécurité sociale.

On a demandé comment il fallait entendre l'énumération des pouvoirs et organismes qui figure à l'article 111 du projet.

Le texte est clair et ne justifie aucunement les craintes qui ont été exprimées. Il faut pour que les dispositions du titre soient applicables que les services que rendent les personnes en cause dans les pouvoirs et organismes énumérés « *leur donnent droit à l'application d'un régime de pension de retraite dont la charge est assumée par ces pouvoirs et organismes* ».

Cela exclut, évidemment, les personnes qui sont, légalement, assujetties à un autre régime dont la charge est assumée moyennant des cotisations de diverses origines par des organismes créés à cette fin en vertu des dispositions qui trouvent leur fondement dans la législation sur la sécurité sociale.

Le fait que certains organismes dont le personnel est légalement assujetti à un régime général de pension, ont, soit par leurs propres moyens, soit par la voie d'une assurance de groupe, d'une assurance propre, ou par une intervention de services sociaux ou par tout autre procédé, assuré

een bepaalde vorm een aan hun personeel aanvullend pensioen verzekerd hebben, dat gevoegd wordt bij het pensioen, voorzien door het algemeen regime der maatschappelijke zekerheid, doet dat personeel niet opnemen onder de personen beoogd in artikel 111.

Het is het basisstelsel van het statutair gratis pensioen, dat hier in aanmerking moet worden genomen en waarvan de last, zonder tegenwaarde onder de vorm van bijdragen door de betrokkene, gedragen wordt door de in artikel 111 beoogde personen. Het is van geen belang dat deze machten zich voor deze last trachten te dekken of wel door een gedeeltelijke verzekering, of wel anderszins, het volstaat dat zij hem wettelijk *op zich nemen*.

Doch het spreekt vanzelf dat het personeel van organismen zoals de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, de Nationale Maatschappij der Buurtspoorwegen, de Nationale Kas voor Beroepskrediet, enz., dat verplicht onderworpen is aan een pensioenregime van maatschappelijke zekerheid, hier niet is beoogd.

De toestanden bij de Spaar- en Lijfrentekas zullen geëerbiedigd worden, zegge, het pensioen op basis van de R. M. Z. + het patroonpensioen dat in deze instelling is voorzien.

De Verslaggever,
L. KIEBOOMS.

De Voorzitter,
J. MARTEL.

à leur personnel sous une forme quelconque un complément de pension qui vient s'ajouter à la pension prévue par le régime général de sécurité sociale, ne fait pas inclure ce personnel parmi les personnes visées à l'article 111.

C'est le régime fondamental de pension statutairement gratuit, qui doit être considéré ici, et dont la charge est assumée, sans contrepartie sous forme de cotisation des intéressés, par les pouvoirs et organismes visés à l'article 111. Il n'importe pas que ces pouvoirs essaient de se couvrir de cette charge soit par des assurances partielles, soit autrement, il suffit qu'ils *l'assument* légalement.

Mais il va de soi que le personnel d'organismes tels que la Caisse Générale d'Épargne et de Retraite, la Société Nationale des Chemins de Fer vicinaux, la Caisse Nationale de Crédit professionnel, etc., qui obligatoirement assujetti à un régime de pension de sécurité sociale, n'est pas visé ici.

Les situations existant à la Caisse de Retraite et de Survie — c'est-à-dire la pension conçue sur la base de l'O.N.S.S. s'ajoutant à la pension patronale prévue dans cette institution — seront respectées.

Le Rapporteur,
L. KIEBOOMS.

Le Président,
J. MARTEL.

AMENDEMENTEN
AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE
OP DE DOOR HAAR VROEGER
VOORGEDRAGEN TEKSTEN.
 (Stukken n^{rs} 649/27 en 649/28.)

Art. 114.

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

« § 1. Onverminderd hetgeen in artikel 113, tweede lid, bepaald is voor het recht op het pensioen van de militairen en van de leden van de Rijkswacht, zijn de bepalingen van de artikelen 112 en 113 slechts van ambtswege toepasselijk op de personen wier diensten die recht geven op het toepassen van één der bij artikel 111 beoogde pensioenregimes, na 31 december 1960 zijn aangevangen.

« § 2. De personen die op die datum in dienst waren, mogen de toepassing vragen van de regelen die hun pensioenregime vormden vóór de inwerkingtreding van de huidige bepalingen.

« Indien zij op 31 december 1960 de vereiste minima-voorwaarden vervulden om die toepassing te mogen aanvragen, zal het pensioen, waarop zij krachtens hun aanvraag zullen kunnen aanspraak maken, hun zonder beperking worden toegekend.

« Indien zij na 31 december 1960 de leeftijd of de duur van de diensten bereiken, die ten grondslag liggen aan het recht om het pensioen aan te vragen, dan zal het pensioen op het ogenblik dat zij het aanvragen een vermindering ondergaan van 7 % tot op het einde van de maand waarin zij de overeenkomstig artikel 113 vastgestelde leeftijdsgrens of, in voorkomend geval, leeftijd zullen bereiken waarop zij de mogelijkheid hebben het pensioen aan te vragen.

« Het bepaalde in het voorgaande lid is toepasselijk op de militairen en de leden van het Rijkswachtkorps die krachtens artikel 2 van de samengeordende wetten op de militaire pensioenen en de wetten die het hebben gewijzigd, een rustpensioen konden aanvragen vóór de leeftijdsgrens die voor hun graad en hun categorie voorzien is. De vermindering wordt niet toegepast op hen die van ambtswege verplicht zouden zijn de dienst te verlaten.

« § 3. De opbrengst van deze vermindering is bestemd voor de financiering der overlevingspensioenen. »

Art. 115.

« In fine » van § 1 van dit artikel, een vijfde lid toevoegen, dat luidt als volgt :

« De bepalingen van deze paragraaf zijn niet van toepassing op de leden van de rechterlijke orde. »

Art. 116.

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

« § 1. De in artikel 111 beoogde personen dragen bij in de betaling of wel van de overlevingspensioenen wanneer zij een stelsel van kosteloos rustpensioen genieten, of wel van de rust- en overlevingspensioenen in de andere gevallen, door een verplichte inhouding op hun wedde.

AMENDEMENTS
ADOPTES PAR LA COMMISSION
AUX TEXTES
QU'ELLE A PRESENTES PRECEDEMMENT.
 (Doc. n°s 649/27 et 649/28.)

Art. 114.

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

« § 1. Sans préjudice de ce qui est stipulé à l'article 113, deuxième alinéa, pour le droit à la pension des militaires et des membres du corps de la gendarmerie, les dispositions des articles 112 et 113 ne sont applicables d'office qu'aux personnes dont les services conférant des droits à l'application d'un des régimes de pension visés à l'article 111, ont débuté après le 31 décembre 1960.

« § 2. Les personnes qui étaient en service à cette date, peuvent demander l'application des règles qui constituaient leur régime de pension avant l'entrée en vigueur des présentes dispositions.

« Si elles réunissaient à la date du 31 décembre 1960 les conditions minima requises pour pouvoir solliciter cette application, la pension à laquelle elles pourront prétendre en vertu de leur demande, leur sera attribuée sans restrictions.

« Si elles atteignent après le 31 décembre 1960, l'âge ou la durée de services qui conditionnent le droit de solliciter la pension, celle qui leur sera concédée, au moment où elles la demanderont, subira une réduction de 7 % jusqu'à la fin du mois où elles atteindront la limite d'âge ou, le cas échéant, l'âge où elles ont la faculté de solliciter la pension, fixés conformément à l'article 113.

« Les dispositions de l'alinéa précédent sont applicables aux militaires et aux membres du corps de la gendarmerie qui, en vertu de l'article 2 des lois coordonnées sur les pensions militaires et des lois qui l'ont modifié, pouvaient solliciter une pension de retraite avant la limite d'âge prévue pour leur grade et leur catégorie. La réduction ne s'applique pas à ceux qui seraient mis d'office dans l'obligation de quitter le service.

« § 3. Le produit de cette réduction est affecté au financement des pensions de survie. »

Art. 115.

Ajouter « in fine » du § 1 de cet article, un cinquième alinéa, libellé comme suit :

« Les dispositions du présent paragraphe ne sont pas applicables aux membres de l'ordre judiciaire. »

Art. 116.

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

« § 1. Les personnes visées à l'article 111, contribuent au paiement soit des pensions de survie, lorsqu'elles bénéficient d'un régime de pension de retraite gratuite, soit des pensions de retraite et de survie dans les autres cas, par une retenue obligatoire sur leur traitement.

» § 2. Deze inhouding, of in voorkomend geval, de vrijwillige bijdrage gestort overeenkomstig de statutaire regelen, wordt vastgesteld op de navolgende bedragen :

» § 2. Cette retenue ou, le cas échéant, la contribution volontaire versée conformément aux règles statutaires, est fixée aux taux ci-après :

Voor de personen die, aan 100 %, een bruto jaarlijkse schaal-wedde genieten	Van 1 januari 1961 af — A partir du 1 ^{er} janvier 1961	Van 1 januari 1962 af — A partir du 1 ^{er} janvier 1962	Van 1 januari 1963 af — A partir du 1 ^{er} janvier 1963	Pour les personnes jouissant d'un traitement barémique annuel brut, à 100 %
Van 72 000 frank en minder ...	6.0 %	6.5 %	7.0 %	De 72 000 francs et moins.
Van meer dan 72 000 frank ...	6.5 %	7.0 %	7.5 %	De plus de 72 000 francs.

» § 3. Voor de personen nochtans, in dienst op 31 december 1960, ten laste van wie geen enkele bijdrage werd geëist, of een bijdrage lager dan 6 %, wordt het de overheden, waarvan zij afhangen, toegestaan de in § 2 vastgestelde bedragen te bereiken bij jaarlijkse schijf van minstens 1 % van 1 januari 1961 af.

» § 4. De berekeningsgronden van de weduwenpensioenen voorzien in de bij § 1 bedoelde pensioenstelsels, zijn identiek voor al de bij artikel 111 beoogde categorieën van personen, te weten :

» — 30 % van de basiswedde of het basisloon voor de eerste 20 jaren bijdrage of dienst wanneer er in het stelsel dat aan deze wet voorafgaat geen bijdrage zal geweest zijn, of voor al de jaren indien hun aantal lager is dan 20;

» — 1 % meer per jaar boven het twintigste, zonder dat het maximum van 50 % der basiswedde of van het basisloon mag worden overschreden.

» Het voordeel van het minimum van 43 % voor de eerste 33 jaren of voor alle jaren, indien ze geen 33 jaren dienst tellen, wordt evenwel behouden voor de weduwen van militairen van lagere rang of van leden niet-officieren van het Rijkswachtkorps, wanneer de overleden echtgenoot, vóór 1 januari 1936, heeft bijgedragen tot de Voorzorgskas ten bate van de weduwen en wezen van de militairen beneden de rang van officier, of tot de Kas voor Weduwen en Wezen van de militairen beneden de rang van officier van het Rijkswachtkorps. »

Art. 119.

Dit artikel weglaten.

Art. 132.

Het tweede lid van dit artikel weglaten.

Art. 133.

Dit artikel vervangen door wat volgt :

« § 1. De Koning bepaalt :

» 1° de datum waarop de artikelen 120 tot 124 en 126 tot 131 in werking treden, met uitwerking voor de perioden bedoeld bij artikel 125 wat betreft de artikelen 121 tot 124, bij artikel 126, en bij artikel 132 wat betreft de artikelen 127 tot 129 en 131;

» 2° de datum van de eisbaarheid van de taxes en belastingen ingevoerd bij de artikelen 121 tot 124 waarvan de normale eisbaarheid ontstaat vóór de datum van de inwerkingtreding van het onder 1° hierboven bedoeld koninklijk besluit;

» § 3. Toutefois pour les personnes, en service au 31 décembre 1960, à charge desquelles aucune contribution n'était exigée, ou lorsque la contribution était inférieure à 6 %, il est loisible aux autorités dont elles dépendent d'atteindre les taux fixés au § 2 par tranches annuelles d'au moins 1 % à partir du 1er janvier 1961.

» § 4. Les bases de calcul des pensions de veuve prévues dans les régimes de pension visés au § 1, sont identiques pour toutes les catégories de personnes visées à l'article 111, à savoir :

» — 30 % du traitement ou salaire de base pour les 20 premières années de contribution ou de service lorsqu'il n'y aura pas eu contribution dans le régime antérieur à la présente loi, ou pour toutes les années si leur nombre est inférieur à 20;

» — 1 % en plus par année au-delà de la vingtième, sans que le maximum de 50 % du traitement ou salaire de base puisse être dépassé.

» Toutefois, le bénéfice du minimum de 43 % pour les 33 premières années ou pour toutes les années, si leur nombre total est inférieur à 33, est maintenu pour les veuves de militaires de rang subalterne ou de membres non-officiers du corps de gendarmerie, lorsque le mari défunt a contribué avant le 1er janvier 1936, à la Caisse de Prévoyance en faveur des veuves et orphelins des militaires en dessous du rang d'officier, ou à la Caisse des Veuves et Orphelins des militaires en dessous du rang d'officier du corps de la gendarmerie. »

Art. 119.

Supprimer cet article.

Art. 132.

Supprimer le deuxième alinéa de cet article.

Art. 133.

Remplacer cet article par ce qui suit :

« § 1. Le Roi détermine :

» 1° la date à laquelle les articles 120 à 124 et 126 à 131 entrent en vigueur, avec effet aux périodes visées à l'article 125 en ce qui concerne les articles 121 à 124, à l'article 126, et à l'article 132 en ce qui concerne les articles 127 à 129 et 131;

» 2° la date de l'exigibilité des taxes et impôts établis par les articles 121 à 124 dont l'exigibilité normale se situe avant la date de l'entrée en vigueur de l'arrêté royal visé au 1° qui précède;

» 3° de datum waarop artikel 118 in werking treedt en de datum waarop het vervalt. Nochtans zullen de verhogingen welke uit gezegd artikel 118 voortvloeien ten laatste op 31 december 1962 buiten werking zijn.

» § 2. De bij artikel 116 bepaalde inhouding wat betreft het jaar 1961 zal op de in dit artikel voorziene grondslagen slechts geschieden vanaf de eerste van de maand volgend op diegene van de bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*.

» § 3. Al de bepalingen welke in uitvoering van deze wet bij koninklijk besluit dienen getroffen, moeten in het *Belgisch Staatsblad* worden bekendgemaakt binnen de maand van de bekendmaking van deze wet. »

» 3° la date à laquelle l'article 118 entre en vigueur et celle à laquelle il cessera ses effets. Toutefois, les augmentations résultant dudit article 118 cesseront leurs effets au plus tard le 31 décembre 1962.

» § 2. La retenue prévue à l'article 116 en ce qui concerne l'année 1961 ne sera effectuée sur les bases prévues à cet article, qu'à partir du 1er du mois qui suit celui de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.

» § 3. Toutes les dispositions à prendre par arrêté royal en exécution de la présente loi, doivent être publiées au *Moniteur belge* dans le mois de la publication de la présente loi. »

BIJLAGE.

ANNEXE.

Tabel houdende aanduiding van het NORMAAL bedrag, volgens waarschijnlijke veronderstellingen, van de overlevingspensioenen ten laste van de Staat.

- 1° Voor de weduwen van de burgerlijke beambten en ambtenaren.
 2° Voor de weduwen van het onderwijzend personeel.
 3° Voor de weduwen van de officieren.
 4° Voor de weduwen van de onderofficieren.

N.B. — Het aangeduide bedrag, voor enkele richtgraden, wordt verwoorven zo de leeftijd van de echtgenote niet 10 jaar lager is dan deze van haar man. Wanneer het leeftijdsverschil ten minste 10 jaar bedraagt, worden door de ter zake geldende wetgeving progressieve verminderingen vastgesteld.

Tableau indiquant le montant NORMAL, selon des hypothèses vraisemblables, des pensions de survie à charge de l'Etat.

- 1° Pour les veuves des agents civils et fonctionnaires.
 2° Pour les veuves du personnel enseignant.
 3° Pour les veuves des officiers.
 4° Pour les veuves des sous-officiers.

N.B. — Le montant indiqué, pour quelques grades pilotes, est acquis lorsque l'âge de l'épouse n'est pas de 10 ans moins élevé que celui de son mari. Lorsque la différence d'âge atteint au moins 10 ans, des réductions progressives sont établies par la législation sur la matière.

G R A A D — G R A D E	Wedde	Bedrag van de jaarlijkse bijdrage aan 100 % — <i>Montant de la contribution annuelle à 100 %</i>	Bedrag van het overlevingspensioen aan 100 % <i>Montant de la pension de survie à 100 %</i>				
	<i>Traitement</i>		voor 1 jaar bijdrage : 30 %	voor 10 jaar bijdrage : 30 %	voor 20 jaar bijdrage : 30 %	voor 30 jaar bijdrage : 40 %	voor 40 jaar bijdrage : 50 %
	minimum maximum aan/à 100 %		— pour 1 an de contribution : 30 %	— pour 10 ans de contribution : 30 %	— pour 20 ans de contribution : 30 %	— pour 30 ans de contribution : 40 %	— pour 40 ans de contribution : 50 %
I. — Burgerlijke ambtenaren en beambten.							
Bode kamerbewaarder	48 400	2 904					
<i>Messenger-huissier</i>	tot/à 63 400	tot/à 3 804	14 520	15 852	17 652	25 360	31 700
Aangestelde der douanen	50 200	3 012					
<i>Préposé des douanes</i> ,	tot/à 71 600	tot/à 4 296	15 060	17 172	19 998	28 640	35 800
Klerk	53 800	3 228					
<i>Commis</i>	tot/à 82 600	tot/à 4 956	16 140	18 080	21 468	32 224	41 300
Opsteller	61 400	3 664					
<i>Rédacteur</i>	tot/à 95 000	tot/à 5 700	18 420	21 744	25 584	38 000	47 500
Onderbureauchef	80 800	4 848					
<i>Sous-chef de bureau</i>	tot/à 124 800	tot/à 7 488	—	28 080	34 080	49 920	62 400
Bureauchef	114 000	6 840					
<i>Chef de bureau</i>	tot/à 162 000	tot/à 9 720	—	39 960	48 240	64 800	81 000
Directeur	170 000	10 200					
<i>Directeur</i>	tot/à 224 000	tot/à 13 440	—	56 640	67 200	89 600	112 000
Directeur van administratie	224 000	13 440					
<i>Directeur d'administration</i>	tot/à 284 000	tot/à 17 040	—	78 720	85 200	113 600	142 000
Directeur-generaal	256 000	15 360					
<i>Directeur général</i>	tot/à 316 000	tot/à 18 960	—	88 320	94 800	120 000	150 000
Secretaris-generaal	290 000	17 400					
<i>Secrétaire général</i>	tot/à 350 000	tot/à 21 000	—	98 520	105 000	126 800	158 500

II. — Onderwijzend personeel.

II. — Personnel enseignant.

Onderwijzer	69 600	3 900	20 880	25 560	33 780	49 736	62 400
Instituteur	tot/à (21 j./a.) 124 800	tot/à 7 488					
Regent	88 000	5 280	26 400	31 200	38 700	60 800	76 500
Régent	tot/à 153 000	tot/à 9 180					
Atheneum leraar	114 000	9 840	34 200	40 920	51 420	81 440	102 500
Professeur d'athénée	tot/à 205 000	tot/à 12 300					

G R A A D — G R A D E	Wedde — <i>Traitement</i> minimum maximum aan/à 100 %	Bedrag van de jaarlijkse bijdrage aan 100 % — <i>Montant de la contribution annuelle à 100 %</i>	Bedrag van het overlevingspensioen aan 100 % <i>Montant de la pension de survie à 100 %</i>				
			voor 1 jaar bijdrage : 30 % — pour 1 an de contribution : 30 %	voor 10 jaar bijdrage : 30 % — pour 10 ans de contribution : 30 %	voor 20 jaar bijdrage : 30 % — pour 20 ans de contribution : 30 %	voor 30 jaar bijdrage : 40 % — pour 30 ans de contribution : 40 %	voor 40 jaar bijdrage : 50 % — pour 40 ans de contribution : 50 %

III. — Officiëren.

III. — Officiers.

Onderluitenant	80 800	4 848					
Sous-lieutenant	tot/à 122 800	tot/à 7 368	24 240	33 240	36 840	49 120	—
Kapitein	88 000	5 280					
Capitaine	tot/à 148 000	tot/à 8 880	—	35 400	44 400	59 200	—
Majoor	126 000	7 560					
Major	tot/à 204 000	tot/à 12 240	—	—	55 800	81 600	102 000
Kolonel	170 000	10 200					
Colonel	tot/à 260 000	tot/à 15 600	—	—	67 200	101 600	130 000
Luitenant-generaal	350 000						
Lieutenant général	begrensd op limité à 317 000	21 000	—	—	105 000	126 800	158 500

G R A A D — G R A D E	Wedde — <i>Traitement</i> minimum maximum aan/à 100 %	Bedrag van de jaarlijkse bijdrage aan 100 % — <i>Montant de la contribution annuelle à 100 %</i>	Bedrag van het overlevingspensioen aan 100 % <i>Montant de la pension de survie à 100 %</i>			
			voor 1 jaar bijdrage : 43 % — pour 1 an de contribution : 43 %	voor 10 jaar bijdrage : 43 % — pour 10 ans de contribution : 43 %	voor 20 jaar bijdrage : 43 % — pour 20 ans de contribution : 43 %	voor 30 jaar bijdrage : 43 % — pour 30 ans de contribution : 43 %

IV. — Onderofficiëren.

IV. — Sous-officiers.

Soldaat	46 000	2 760				
Soldat	tot/à 55 100	tot/à 3 306	19 780	21 285	22 790	23 693
Sergeant	53 800	3 228				
Sergent	tot/à 75 400	tot/à 4 524	23 134	27 004	30 874	32 422
Adjudant	65 200	3 912				
Adjudant	tot/à 90 400	tot/à 5 424	—	31 906	35 776	38 872
Eerste wachtmeester-Rijkswachtkorps. Premier maréchal des logis de gen- darmérie	60 600	3 636				
	tot/à 88 600	tot/à 5 316	—	34 658	38 098	38 098
Eerste opperwachtmeester-Rijks- wachtkorps	65 400	3 924				
Premier maréchal des logis chef de gendarmérie	tot/à 99 000	tot/à 5 940	—	38 442	42 570	42 570
Hoofdadjudant-Rijkswachtkorps ...	82 400	4 944				
Adjudant-chef de gendarmerie	tot/à 116 000	tot/à 6 960	—	45 752	49 880	49 880